

ELŐFIZETES

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

6-hasábos polt. sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az aradi üzletvezetőség kiegészítése.
- A román vita.
- Vádirat Mladin Miklós ellen.
- Mentő őtlet kerestetik...
- Volt aradi százados öngyilkossága.
- Négy százalék a bankráta.
- Holtzer Mihály felmentése.
- Rosenthal az utolsó filharmonikus koncerten.
- Március 15. Aradon.
- Tarkaságok.

Kétféle becsület.

Arad, március 12

Magyarország mégis csak a kaszinók országa. Politikai kérdések dőltek már el jobbra, vagy balra, mert a kaszinó vezéreinek ez vagy amaz a döntés kellett, a legvéresebb parlamenti harcok idején is az volt a legszörnyűségebbnek hirdetett ítélet, hogy a szent és sérthetetlen kaszinó nem vállalt közösséget egy bizonyos politikai irány képviselőivel. És — hogy teljes legyen a dicsőség — a magyar politikai élet egyetlen napfényre került nagy vesztegetési afférjében a Szapáry—Dienes—Papp Zoltán ügyben is a kaszinóban folytak az alkuk, tanácskozások. Néhány esztendő előtt még ugy is illett, hogy minden nagy politikai izgalom idején tüntető ifjuság vonult este a Kossuth Lajos utcába és bevették a Nemzeti Kaszinó ablakait.

Ma már nem tüntet az ifjuság, el is szokott a kaszinótól, pedig még ma is nagy dolgok bonyolódnak a kaszi-

nók tájékán és roppant nagy jelentőségű eseménynek számít például az Országos Kaszinó és a hadsereg között támadt affér. Erről értekeznek az újságok, erről vitatkoznak békésen söröző polgárok és — mondjunk valami nagyot! — junius negyedike és Kovács Gyula óta nem volt akkora esemény a politikai világban, mint aminőnek az Országos Kaszinó választmányának holnapi döntését várják.

Nézzünk egy kissé a mélyére ennek a szokatlan konfliktusnak. Egy hirtelen természetű mágnás, néhány csökönyös ellenzéki segéd és egy sor katonai szabályoknak engedelmeskedő törzstiszt összekülönbözése szokatlan ellenfeleket hozott végül szembe. Ebben a monstre lovagias ügyben a császári és királyi hadsereg a sértett fél és az Országos Kaszinó az elégtételadásra szólított, a vitás kérdés pedig az, hogy van-e kétféle becsület, még minuciózusabban: van-e kétféle lovagias becsület, külön polgári és külön katonai. Ezt a különös kérdést, amelyet még az is komplikál, hogy a polgári becsületnek ezuttal politikai illatu válfaja áll a mérlegen, ebben kell bölcsen dönteni a kaszinó kegyelmes és méltóságos fejeinek.

Ha azt döntenek, hogy csak egy becsület lehet és sem polgári, sem politikai, főleg politikai szempontok nem formálhatják másként a lovagias ügyeket, akkor jaj az Országos Kaszinónak. A tiszték megelégednek és békén maradnak, de Vay gróf és az egész ellenzéki koncert azonnal alá-

való kormányzoldban álló társaságnak bélyegzi az Országos Kaszinót. Mert képzelhető-e más, mint becstelenség, korrupt kormánypartiság olyan emberekről, akik nem tartanak „von Haus aus“ elégtételadásra érdemelni minden parlamenti őrségi tisztet és el tudják képzelni, hogy a honatyai immunitás nem terjed ki a válogatlan, utszéli, tudatos gorombáskodásra is?! Ha pedig ezt az álláspontot valamiképpen mégis elfogadja Wekerle Sándor kaszinója, akkor a katonákon a sor és akkor felrobbant a szép társaság.

Az Országos Kaszinó tulajdonképpen teljes joggal kérdezhethetné: miért kell neki lenyelni ezt a békát? Nem ártotta magát soha politikába, távol maradt minden tüntető, vagy titkos beavatkozástól, nem törődött azzal, hogy két korrekt, jeles, uri tagja, aki a kaszinó termeiben békés szomszédságban forgatja a kártyalapokat, ugyanaz nap délelőtt a parlamentben vadul nézett szemben egymással és az egyik — az ellenzéki — nemis súlyos, hanem kaszinóilag elképzelhetlenül durva kifejezésekkel traktálta többséghez tartozó kaszinói tagtársát. Más a parlament és más a kaszinó — mondták és tulajdonképpen ezzel a bölcs mondással jelentkezett először az a valószínűség, hogy csakugyan kétféle becsület van. Nem katonai és polgári becsület, hanem politikai és másféle.

A külön politikai becsület fogalmának meggyökereztetése: ez talán a

Jácynth Márki.

Írta: Fa k Richárd.

A diszkrét özvegy korszaka után történt. Boldog ifjuságunk kedves epizódjainak emlékét egy egy nevezetesebb jellegű időtájhoz fűztük, mint a nép, amely az eseményeket Szent András, vagy Mihály napjától, kukoricahántogatástól vagy dohányszáritástól kelteti.

A diszkrét özvegy legendás alakja köré fűződik a mi aranykorunk. Akkoriban valóságos, ékesen csengő aranyokkal fűztük ki adósságainkat. Majd eljött az ezüstkor, amikor igényeinket a kezünk munkájáért kapott, gyéren pengő ezüst koronásokkal kellett kielégítenünk. Hamarosan követte ezt a bronzkorszak, amely megtanított arra, hogyan kell a fillérekkel okosan gazdálkodni. Végül ránk virradt a vaskorszak: részletekben adtuk el az ócskahalmi-kereskedőnek hónapok szobánk vaskályháját s a vasalkatrészekért befolyt aprópézből szerény, de hideg vacsorákat rögtönöztünk. Aztán, aztán... elváltunk egymástól, elsodort az élet szele, hogy évek múltán Berezt, mint hírneves zeneszerzőt, Lulut, mint az asszonyok dédelgetett íróját találjam meg ez életuton, amely emlékek gránitkockáiból vagy on kiköveve.

Hárman laktunk együtt az ujonnan épült Terev-köruti ház harmadik emeletén. Kettőn írógyerek és Albert az idegenből hazaszakadt

muzsikus. A lakást kiszáritás céljából leszállított áron kaptuk bérbe a házmestertől. Gyulalatlan konyhabutorokkal rendeztük be hön sóvárgott otthonunkat. Albert zeneműkiadónak dolgozott és tánciskolákban zongorázott. Bitó Lajos a vargák újságját szerkesztette. Jómagam Müller bácsinak, az Üllői-uti aktíváriusnak irtam gyilkos rémregényeket a leghetlenebb álnevek alatt. Az összjövedelem mennyisége ellen nem is panaszkodtunk, csak a módját vetettük meg mind a hárman. Más reménnyel indultunk neki az íróművész pályának, de hát a kezdet kezdete megszerezte számunkra a létfenntartás elemi eszközeit és huszonkét éves szivekkel, lázas reményekkel tekintettünk a jövő felé.

De, hogy a Jácynth márkit megelőző diszkrét özvegyre rátérjek: egy őszi estén jobbfajta inasnak látszó küldönc megjelenése verte fel lakásunk nyugalalmát. Elberg Albert zeneszerzőt kereste egy levéllel. En, aki épen akkor irtam alá egy rettentő bünterhes regény gyilkos epizódja alá, hogy folytatása következik, egyáltalán nem érdeklődtem a levél küldője és tartalma után. Bizonyosan számla lesz. Minket más tartalmu borítékkal sohasem kerestek. Lajos meg a másik szobában dolgozott. Külön munkát kapott egy pálinkagyárostól. Hőskölteményt kellett írnia a gyomorkeserű hatásáról s minthogy a reklámversért tíz koronát helyeztek kilátásba, számára meghalt a külvilág.

A küldönc nem várt válasza és eltávozott. Berezi felszakította a borítékot, átfototta az írást és indián csataordítást hallatott. Hozzásietünk és a kíváncsiság lázától izgatva elolvastuk a levelet. A diszkrét özvegy aláírásu illatos levélke tudatta tulboldog barátunkkal, hogy a finom nő kézvonások tulajdonosa az ő bájos szerzeményeit és a pályáját már régóta figyelemmel kíséri. Megtudta, hogy a büvés keringők tehetséges poétája szegény fiú s ezért ő — mármint a diszkrét özvegy — havonta tíz darab kis arannyal egybekötött ösztöndíjban fogja részesíteni. Az összeget minden hónap elsején Albert kiadója fogja kezéhez szolgáltatni. Végül arra kéri pártfogoltját, hogy sohase kutasson személye iránt. Ugy is hiába való fáradság lenne kideríteni a mindörökre ismeretlennek maradó mecenás személyét.

Albert sirt a boldogságtól. Mi pedig egyhangu örömmel üdvözlöttük a tekintélyes összeget. A gyakori gazdasági pangás végleges megszüntetésének szerepét szántuk az ösztöndíjnak. Fiatalos nemtörődömségünk egyáltalában nem volt kíváncsi a diszkrét özvegy kilétére és az aranyak pontosan befolytak házipénztárunkba.

Nyolc hónapig tartott a mesés állapot. Egyszerre végeszakadt az urimódnak. Az ösztöndíjat minden indokolás nélkül beszüntette a mecenás és ismét nehéz napok virradtak reánk. Visszatértünk a gályamunkákhoz s otthonunk, mely nemrég pompás lakomák zajától

legsomorubb eredménye a magyar ellenzék szomorúságokban éppen nem szegény három esztendőes tevékenységének. Egy darabig csak ment valahogy, hogy benn az ülésteremben ráordított a harcias ellenzéki valakire: „Sótolvaj, hitvány, piszkos! Eladta a hazát!” — és odakünn a folyosón barátságosan karonfogta: „Kérlek kegyelmes uram . . .” A közönség már beleszokott ebbe a furcsa frazeológiába, amikor maguk a sértegetők megelégtették és azt kezdték hirdetni, hogy most már nemcsak tréfából fognak sérteni, hanem az életben is megvetésükkel sújtják a megsértetteket, a kiknek azonban elégtételt — ha csak kikerülhetik — nem adnak, mert más a politikai sértés és más a személyes sértés . . .

Ez a beteges, elfajult és egyazon társadalmi osztályok tagjai közé is éket verő felfogás szépen — egy-két párviadallal mégis megtűzdelve — virágozott addig, amíg katonák nem kerültek a játékba. Itt már nem lehetett labdáznia a szavakkal és mert mégis megpróbálták az új, a politikai kisegítő becsületformulákba szerelmes honatyák: ennek köszönhető az egész kaszinói felfordulás.

Ferde szembeállításal lehet itt katonai és polgári becsületek összehasonlítását keresni. A katonák kissé merev álláspontja ezuttal a nem politizáló polgári becsület véleményét is fedi. Ez a vélemény, amely cseppet sem új, még néhai Károlyi Pista grófja igen rövid, érthető és igazságos; hangzik pedig ilyenformán:

Ha valakinek nem akarok elégtételt adni, azt az embert nem sértem meg; ha pedig sértettem, akkor a sarki hordárnak is megadom az elégtételt!

Ha Vay gróf nem akart elégtételt adni — már pedig segédei megválasztásával azt jelezte, hogy nem akar — akkor minek sértett? Ezen az alapigazságon fordul meg a lavi-

nává nőtt furcsa affér-sereg kérdése. Hogy azután ma mit lehet tenni az alapigazsággal, azon főjön a kaszinó feje!

A román vita.

(A képviselőház ülése.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 13

A képviselőház vitájának nagy érdekességét kölcsönözött Berzeviczy Albert beszéde, aki mint kulturpolitikánk alapos ismerője beigazolta, hogy Tisza István helyes uton jár és semmi érdeket fel nem áldoz az iskolakérdésekben elfoglalt álláspontjával. Berzeviczy beszédét minden oldalon azzal a figyelemmel hallgatták, melyet politikai közéletünknek ez a kiváló egyénisége mindenkor megérdemel. Érdekes fejszólás volt még Déry Zoltáné is, aki sok érdekes szempontból világította meg a nemzetiségi kérdést. Sajnálatos, hogy ő is beleesett annak a tévhitnek a bűvkörébe, hogy a nemzetiségi kérdés megoldása az általános választójog útján lehetséges, holott miként azt a miniszterelnök csak legutóbb is kifejtette, Ausztria példája éppen most igazolja Déry felfogásának teljes helytelenségét.

A mai ülésről a következőket jelenti tudósítónk.

(Az ülés):

Beöthy Pál elnök háromnegyedtizenegy órakor nyitja meg az ülést.

Az elnöki irományok előterjesztése után napirendre kerül a miniszterelnök válasza a románokkal folytatott tárgyalás ügyében.

Az első szónok, aki a mai napra felszólalásra jelentkezett, Zichy Aladár gróf, nincs jelen.

Sághy Gyula kezdi tehát a mai vitát, aki azt fejtegeti, hogy az Apponyi féle népoktatási törvénynek már igen szép eredményei mutatkoztak. Ennek volt a következménye az is, hogy Siegesku Józsefet, aki egy román nemzetiségi jelölttel szemben lépett föl egy krassószörénymegyei kerületben, több mint ezer szótöbbséggel választották meg; ez azt bizonyítja, hogy mindazok a papok és tanítók, akik Siegesku mellé állottak a választáson, teljesen meg vannak elégedve az Apponyi-féle népoktatási törvénnyel. Nem érti a miniszterelnök nyilatkozatát az iskolák falára helye-

zett nemzeti címerekről. A törvény rendel, hogy a címer ott legyen az iskola falán, és aki azt megsérti, fegyházbüntetésre ítélendő. Hová sülyedt a többség, a mely eltűri a magyar állami szuverenitás megsértését! Az Apponyi nézeteit a magyar államiságról egy egész világ választja el Tisza István gróf álláspontjától. Majd azt fejtegeti a szónok, hogy a nemzetiségi párt vezetési mindenkor üldözöbe fogták azokat a román politikusokat, a kik mérsékelt álláspontra helyezkedtek. Az ilyen urakkal tárgyalásba bocsátkozni a miniszterelnök részéről a legnagyobb politikai hiba volt. A nemzetiségi politika sarokköve, hogy az országot nemzetiségi darabokra kell bontani, hogy ha valamely nemzetközi kavarodás támad, annál könnyebben kiválhassanak a magyar állam testéből. Ezt a törekvést a miniszterelnök tárgyalásával mindenestre előmozdította, mert azok az engedmények, amelyeket a miniszterelnök fölkinált, csak fokozták a nemzetiségi étvágyát.

A szónok háromnegyed tizenkettőkor szünetet kért.

Elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

Sághy Gyula a szünet után folytatja beszédét. Azt fejtegeti, hogy a románok itt a hazában semmi sérelmet sem szenvednek és jogosan semmi mellőztetésről nem panaszkodhatnak. Nem a sérelmek orvoslása a céljuk, hanem az, hogy a magyar szupremácia helyett román szupremáciát teremtsenek, főként Erdélyben.

(Nemzetiség és választójog.)

Az ötnegyedórás szünet után Déry Zoltán szólalt fel. Támadja a mai parlamenti rendszert. Felszólalásának az az oka, hogy köztisztviselői hivatását román lakta vidéken töltötte be és így ismeri a román nép viszonyait. Jogtörténeti alapon szélesen ismerteti a románok jogi állapotát negyvennyolc előtt és a szabadságharc, majd a kiegyezés után. Nemcsak az ellenzék, de a miniszterelnök és a munkapárt nagy tetszésével találkozott az a kijelentése, hogy ő magyar nemzeti kulturát sem a román kulturától, sem egyéb kulturától nem félt. A mai rendszer nem képes a nemzetiségi kérdést megoldani, az csak a jogegyenlőség és a demokrácia alapján lesz lehetséges.

(A nevető miniszterelnök.)

Berzeviczy Albert szólalt fel ezután. Egyetért Bethlen István gróffal, hogy a nemzetiségi kérdés megoldására vár. Magáévá teszi Apponyi Albert gróf felfogását is, hogy a miniszterelnök nem helyesen választotta meg a béketárgyalások idejét, mert a románok Románia újabb sikereitől elfogulva mentek bele a tárgyalásokba, másfelől Tisza István grófot is a vád-

viSSHangzott, robotoló műhelyi alakult át. A zongorán megrendelésre tíz koronás kuplák teremték. A költő tolla reklámverseket gyártott az osztályországiak előnyeiről. A prózaista művészettel irt apróságai helyét borzalmas rémregény fantazmagóriák foglalták el. Felujult a napszámosélet.

Lulu még az aranykorszakban elhatározta, hogy értékes, nagy művet fog előállítani. Az irodalmi babérok ideje elérkezett, szükség volt egy kis elismerésre. Sokáig nem tudott megállapodni a chéf d'oeuvre mineműségében. Végre elfogadta tanácsunkat s az írókat jellemző ideges, belső tusakodás után hozzákezdett az alkotáshoz. Éjszakákon át görnyedt az íróasztalánál. Ihlettel vetette a betűket s az egyre gyarapodó papírhalmazba lehelte mind a báj, kedvességet, ami fiatalos művészlényéből a teremtés felamata alatt kisugárzott. Az idő mulott és fél év után Jácynth márké regénye mezebe öltözött, utrakészen állott a nagy nyilvánosság elé.

Lulu felolvasta a regényt s mi elragadtatással borultunk a nyakába. Nagy embernek tartottuk Lulut, helyet kértünk számára az irodalomtörténetben, mert biztosak voltunk benne, hogy Jácynth márké megjelenése alapos rázkódást okoz majd az irodalmunk jelenét. Albert, a diszkrét özvegy öztyöndijának büszke tőkepézeze, elvállalta a regény kiadását. Én pedig lelkesülten osztottam a könyv nyomására és bekötésére vonatkozó tanácsaimat.

A szép terv dugába dőlt. Az aranyak akkor szüntek be, amikor a regény elkészült s Jácynth márké regénye kézirat gyanánt helyezettük el könyvtárunkba. Szomorú érzelmekkel zártuk el az irásomót. Jobb időre vártunk, amikor talán sikerül kiadót találni. Szerző barátunkat azzal kárpóoltuk, hogy művét kedvenc olvasmányunkká avattuk. A nyomorúság napjaiban vacsora helyett Jácynth márké történeteiben gyönyörködünk. Már szinte könyv nélkül tudtuk. Fejből idéztünk egyes részleteket. A nobilis márké általakítólag hatott jellemünkre és eszelekedtünk. Ugy akartunk élni, mint ez a Lulu fantáziájában fogant középkori tünemény, aki maga volt a megtestesült előkelőség, gavallérság, szív és grácia. Jácynth márké lebegett előttünk követendő példa gyanánt. Ha megajoltunk, ép oly reverenciával tettük ezt, mint ő. Hozzá hasonló kemény léptekkel mértük végig a fegyvertermet és ajkainkat harapdálva tündödtünk egy szebb jövő fölött. S amikor valamelyikünk szabálytalanságot követett el, mélyen sóhajtottunk fel:

„Ezt Jácynth márké bizonyára nem tette volna!”

Beköszöntött a tél, kellemetlen fűtési problémáival. Lulu lukas cipőben kószálta be a várost, de nem tudta elhelyezni a kéziratát. Mikor haza jött, köhögni kezdett. Estére a láb kiverte az ajka szélét és másnap ágyba került. Nem is hagyta el szegény sokáig. Felváltva ápoltuk kedves bajtársunkat. Éjjel-nappal örködünk felette, mert a kegyetlenségében őszinte

orvos súlyos vádakkal illette Lulu tüdejét. Megszaporodtak a háztartás körüli gondjaink is. Egy kenyérkeresővel kevesebb; olyan mostoha viszonyok mellett, nehéz terheket rakott fiatal vállainkra. Alberttel közel voltunk a kétségbeeséshez. Pénzforrásaink lassankint kimerültek. Nem kellett a kézirat, a regény, se a kóta. Ami a ház körül értékesíthető volt, az lombard üzlettel kapcsolatban a zálogoshoz került és egy kellemetlen decemberi délután — éppen a krízis előtti napon — teljesen pénztelenül néztük szegény Lulu verejtékes, lázas vergődését. Orvosságot kellett hoznunk mindenképpen. Szomorúan jártunk a kopár falak között. Tekintetünk egyszerre csak a könyvszekrény üvegablakán át ránk kacérkodó Jácynth márké kéziratán akadt meg. Mint a tolvaj, ha rajta csipik, resztekedve fordultunk el egymástól.

„Elvégre is tennünk kell valamit,” szólalt meg Albert halkán, nehogy felébressze alvó betegünket. „Így nem tarthat tovább.”

„Eladjuk Jácynth márké? A mi kedves márké?” kérdeztem megbotránkozva.

„Kell!” válaszolt hidegen és ez a szó döntött.

Az eladás fontos eseményénél mindketten jelen akartunk lenni. Bánatosan készülődünk utra. Ugy éreztük, olyan iszonyu bünt követünk el, amelynek végrehajtása elől nincsen menekülés Albert könyvezése csókolt meg a regény fedőlapját és én megindultam rejtettem a kabátom alá.

érte, hogy külpolitikai okok nyomása alatt kénytelen a békét megkötni. Ezt azonban az eredmény megcáfolta, mert a tárgyalások kudarcra végződtek és a miniszterelnök pozíciója még sem rendült meg.

Mezőssy Béla: Azt még nem lehet tudni.

Tisza István gróf miniszterelnök hangosan felnevet.

Berzeviczy Albert folytatja beszédét és elismeréssel nyilatkozik Bethlen István gróf beszédében foglalt helyes észrevételekről. Hosszasan beszél az iskolák kérdéséről és nem tartja helyesnek, hogy magyar tannyelvű középiskolákban a román nyelv tanulása kötelezővé tétessék. Azt pedig tiszta komikumnak tartja, hogy a görög nyelv és irodalom helyében valamely szláv nyelvet tanítsanak. Nem osztja azt a nézetet sem, hogy az a nemzetiségi középiskolai tanuló, ki beszéli a magyar nyelvet, a hittant románul tanulja. Majd összehasonlítja Apponyi népiskolai törvényét saját tervezetével. Ő az elemi iskolákban a vallás tananyagát megtartandónak véli a gyermek anyanyelvét. Teljesen osztja a miniszterelnök felfogását, hogy a nemzetiségi kérdés kulturális érdek és más célja senkinek sem lehet, mint az egységes nemzeti állam-észmé megerősítése. Ezt a román nemzetiségi vezeték magatartásából nem látja, mert azok a felmondásos hazafiak politikáját üzik. A miniszterelnök válaszát tudomásul veszi.

öt perces szünet után **Beöthy Pál** elnök ismét megnyitja az ülést. **Vertán Endre** támadja a miniszterelnök politikáját és válaszát nem veszi tudomásul.

Harkányi János kereskedelmi miniszter a hódásági helyiérdekű vasutak engedélyezéséről és a komáromi helyiérdekű vasutak létesítéséről szóló törvényjavaslatokat és a statisztikai hivatal múltévi működéséről szóló jelentést terjeszti be.

Az elnök javaslatára a Ház holnap ülést tart, melynek napirendjén a román kérdés van. Az ülés este hét órakor véget ért.

VIDÉK.

Az Ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet március hó 22-én, délelőtt fél 11 órakor Ujaradon az egyleti helyiségben tartja 37. rendes közgyűlését, melyen a jelentéseken és számadásokon kívül szolgálati érdemek adományozásával is foglalkoznak.

Egy köruti szellemuszorás vette meg. Harmadik koronát adott érte. Ennek ellenében irást követelt tőlünk, lemondást a szerzőségről és az ezeljáró jogokról. Szótlatlan ballagtunk hazafelé az uton, sirtunk mint a gyerekek és olyan nehéz volt a szívünk.

Lulu meggyógyult és egy szép, napos délelőttön megengedte az orvos, hogy kísérteljünk vele. Jó melegen felöltöztettük és karonfogva mendegéltünk vele a lármás köruton. Az élet vidám zaja, az utca élénksége üdítőleg hatott rá. Munkakedve visszatért, terveiről beszélt.

Könyvkereskedés kirakata elé tévedtünk. Az üvegtáblára ragasztott színes plakátok valami szenzációs sikerű művet ajánlottak az olvasók figyelmébe. Két hónap alatt hateraz példány fogyott el. Siker, óriási siker. Lulu nagy érdeklődéssel kereste a jelzett könyvet.

„Jácynth márki!”... hörögte megdöbbenve. Kiszakította magát karjainkból s beszaladt a boltba. Halálsápadtan néztünk egymásra, vártuk mi fog következni. Támolyogva tért vissza. Remegve kiáltotta:

„Az én könyvem... Az én Jácynthom... Mit tettetek vele!”

Nem tudtam szólni, megkövülve állottam a kirakat előtt. Albert elvonta a forgalmas körutóról, be egy csendes mellékutca. Összeszedte minden erejét és a valló bűnös őszinte suttogásával mondta el Jácynth márki értékesítésének történetét. Lulu megbocsátást jelentő pillantásokkal mért végig. Aztán nagy, fekete szemmel megteltek könnyel. A nyakamba borult és zokogva mondta:

„Ezt Jácynth márki sohse tette volna...”

Mentő ötlet kerestetik...

(A katonaság és az Országos Kaszinó.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 12

Az a tulságos komollyá mérgesített eset, amelyet a Vay-ügy el nem intézése az Országos Kaszinó és a hadtestparancsnokság között támasztott, most kátyuban van. A hadtestparancsnok tudvalevően már meghozta a maga elvi döntését, de ezt **Wekerle Sándor** kérésére még nem adta tultul a katonatiszteknek. A halasztás arra való volna, hogy ezalatt fölvetődjék valami jó közvetítő ötlet, amely mind a két oldalon békés megnyugvást keltene.

Ez az ötlet azonban késik. Formális tárgyalás a Kaszinóban nem folyik, de természetes, hogy a **Semmelweis-utcai** palotában mostanság egyébről szó sem esik. A tagok csoportonként vitakoznak és tanácskoznak, de a merev katonai felfogás és a Kaszinó között a hirtelen szakadék áthidalhatatlannak látszik. Mindazonáltal a Kaszinóban a dolgot nem látják reménytelennek, mindenki bizik valami hirtelen megbékítő ötletben. Ezt természetesen **Wekerle Sándortól** várják különösen. Ő azonban mindeddig nem tudott semmit kieszelni.

Ma ismét megkérdeztük a dolgok állásáról **Lisznyai Damó** Tihamér miniszteri tanácsost, a kaszinó igazgatóját, aki a következőket mondotta:

— Ténybeli ujság nincs. Az a bizonyos mentőötlet, a mely az ellentétes felfogásokat összeegyeztethetné, még mindig késik. De viszont senki sem tartja lehetségesnek, hogy a kilépések képtelen állapota valóban elkövetkezzék. Ez majdnem az egész kaszinó kilépését jelentené. Ilyen exponált helyzetekben derült ki, a mire egyébként nem gondolna az ember, hogy mennyire katonai ország vagyunk. A kaszinóból különben mindeddig nem lépett ki senki.

A legközelebbi fordulatot bizonyára az a választmányi ülés fogja hozni, amelyet a kaszinó elnöksége holnapra tűzött ki. A meghívókon, a melyek már szét is mentek, csak folyó ügyek szerepelnek. De nem óvatosságból, hanem, mert a katonatisztek ügyét hivatalos cím hiányában senki sem tűzhetette ki a tárgysorra. A kaszinónak erre az ügyre vonatkozóan sem beadványa, sem egyéb hivatalos tudomása nincs. De viszont kétségtelen, hogy a legtöbb szó a katonatisztek dolgáról fog esni a választmányi ülésen, a mely egyébként nem rendkívüli, a szabályzat értelmében most ugyis kitűzték volna.

A választmányi ülés holnap délután öt órakor kezdődik. **Wekerle Sándor** fog elnökölni. Érdekes, hogy ennek az ülésnek az álláspontja pontosan a polgári álláspont lesz, mert a választmánynak egyetlenegy aktív katonatiszt tagja sincs, holott a kaszinónak tizenöt generális tagja van. A választmánynak nyugalmazott tiszti tagjait két nyugalmazott tábornok és egy alezredes képviselik.

A Kaszinó belső életén is meglátszik a természetes izgatottságot keltő affér, különösen abban, hogy a Kaszinó termeiben most gyakran láthatók olyan politikai egyéniségek, akik vagy nem tagjai a kaszinónak, vagy ha tagjai is, csak nagyon ritkán fordultak meg a klub termeiben. Így **Polónyi Géza**, aki nem tagja az Országos Kaszinónak, tegnapelőtt megjelent és **Wekerle Sándorral**, a kaszinó elnökével, a zongoraszobába vonult vissza tanácskozni. Tegnap pedig **Károlyi Mihály** gróf járt fenn, mint vezére annak a politikai felekezetnek, amely **Zlinszky** és **Beniczky** eljárásával azonosítja magát. A kaszinón kívül álló helyről egyébként azt a megbízható hirt vettük, hogy a **Károlyi**

gróf megjelenése az eszmék és ötletek forrongása közepette jelentős fordulatot okozott.

Budapestről jelentik: Az Országos Kaszinó ügyében mai napon sem történt változás. A kaszinó vezetőségéhez mindedig nem érkezett kilépési nyilatkozat. Illetékes helyen úgy vélik, hogy a konfliktus az utolsó órában békés elintéztést fog nyerni, de az ügyet minden oldalon nagy diszkrécióval kezelik és így a megoldás módzatairól nyilvánosságra semmi sem jut. Holnap délután félőtkor az Országos Kaszinó igazgatótanácsa ülést tart, melyen **Wekerle Sándor** elnök az utóbbi napok eseményeiről részletes jelentést tesz és egyuttal elő fogja terjeszteni a megoldási módzatokat is.

Bécsből jelentik: A **Zeit** egy magasrangú katonatiszttel folytatott intervjút közöl a budapesti politikai jellegű, katonai becsületügyek tárgyában. A magasrangú katonatiszt a következő érdekes kijelentést tette: *Nincs kétféle becsület, nincs tiszti és nincs polgári lovagiasság. A katona ép úgy tartozik elégtételt adni a polgárembernek, mint a katonának. De a katona maga felett csak katonai bíróságot ismerhet el becsületbírónak, Vay gróf segédei pedig vegyesbírókat javasoltak, ebbe tehát nem mehetek bele a segédok. Ebben az ügyben egyedül a budapesti térparancsnok illetékes ítélni. Ő állapítja meg, vajon a tisztek a lovagiasság szabályai szerint jártak el és ő illetékes meghatározni azt is, hogy a tisztek melyik klubba járhatnak el és melyikbe nem. Mindennek megállapítása az ő hatáskörébe tartozik és őt a szabályok, az előírások kötik.*

VÁROS ÉS MEGYE.

Ami jó a rendőrségnek, nem jó a polgárságnak. Arad város törvényhatósági bizottsága ma **Varjassy Lajos** polgármester elnökletével tartott ülésében akarta tárgyalni a zsibárus ipar gyakorlásáról, továbbá a házaló iparról készített szabályrendelet tervezetét. Foglalkozni akart továbbá a közterületek elfoglalásáról alkotott szabályrendelettel is. Ma tűnt ki, hogy mennyire igazza volt **Málek Lajos** dr. nek tegnapi felszólalásában amikor közérdekű ügyek tárgyalására több időt kért. Az első helyen említett két szabályrendeletet ugyanis **Zima Tibor** bizottsági tag felszólalására gyorsan levették a napirendről, mert néhány szóval is sikerült kimutatnia, hogy azok mennyire sértik az érdekeltek megélhetési feltételeit és mennyire tulteng bennük a rendőri szempont. A szabályrendeletet átteszik a kamarához, hogy az mondja el a maga véleményét. A közterületek elfoglalásáról alkotott szabályrendelettervezetét ugyancsak levették a napirendről, mert a jogügyi bizottság és a rendőrség szövegezése oly lényeges eltérést mutat, hogy azok egészen új és beható tárgyalást kívánnak.

A hidvám emelése. A vashidaknál mutatkozó deficit fedezésére a törvényhatóságnak igen sok szerve és bizottsága próbálkozott valami csodaszor feltalálására, azonban mint ezeknek, úgy a ma tartott közgyűlésnek sem sikerült a hidvám emelésénél egyebet találni. Elhatározták, hogy a gyalogos vámot hat fillérről nyole fillérré emelik fel.

Arad a gyermekvédelemért. Arad város közgyűlése ma egyhangú határozattal elfogadta **Steigerwald Alajos** törvényhatósági bizottsági tag és társainak indítványát és kimondotta, hogy az árveszék kebelében gyermekvédő ügyosztályt szervez és egyuttal utasította az árveszéket, hogy erre vonatkozólag tegye meg javaslatát.

Az autóbuzs-mérleg. A két napos törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek az autóbuzs üzem mérlege lett volna a clouja. Azonban, mint már azt jeleztük, le kellett venni a napirendről, mert mint azt **Lócs Rezső** tanácsnok bejelentette a közgyűlésnek, maga a tanács sem tartja tárgyalhatónak. **Bing Hugó** indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy kifogja azt nyomtatni és a jövő hónapban tartandó közgyűlésen veszik újból elő.

Sértődött bizottsági tagok.

(Bizalmi vita a város közgyűlésén. —

El nem fogadott elégtétel.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 12.

Évek óta nem volt személyes természetű viták színhelye Arad város törvényhatósági bizottságának közgyűlése. A sok egyéb minden kívül ezt is az autóbusznak köszönheti a törvényhatóság. Az a sokféle hamis teoria, amely ekörül a vállalat körül keletkezett és amelynek a osimborasszója az, hogy zárt ajtók mögött, titkos üléseken szabad csak a felügyelő-bizottságnak tárgyalnia a vállalat kérdéseit, teremtette meg azt a szomorú képet, amely ma a közgyűlés termében látható volt. A törvényhatóság legjobbjai állottak fel és dobják oda a közgyűlés bizalmából kapott mandátumukat, érzékenykedést, személyes invektívákat hánytorgatnak fel egymás ellen és mindezeknek kiindulási pontja az, hogy az autóbusz-vezetés körül olyan hírek kerültek forgalomba, amelyek mint ismeretes, egy felülvizsgáló-bizottság kiküldéséhez vezettek és a közgyűlésnek ezt az elhatározását a felügyelő-bizottság több tagja személyes inzultusnak magyarázza. A „keringő hírek” az „azt mondják” mind elkerülhetők, ha azok, akiknek a város ügyeinek ismérése és ismertetése kötelességük, ott lehetnek a felügyelő-bizottság ülésein és meggyőződhetnek arról, hogy a bizottsághoz mi történik, milyen panaszok hangzanak el a bizottság tagjai részéről amiatt, hogy őket is bevezették tények elé állították igen sokszor, hogy nem volt módjukban már változtatni igen sok hibás intézkedésen, ha láthatják milyen fonák helyzetben van gyakran maga a felügyelő-bizottság a megfelelő szabályrendelet hiánya miatt és miként kénytelen jegyzőkönyvbe vétetni egyik másik tag: Én ehhez nem szólhatok hozzá, mert inkompatibilis vagyok, én ezt a számlát nem vizsgálhatom felül, mert érdekelt vagyok. Az ott nyert impressziók alapján és a tények helyes ismeretében és azoknak a nyilvánosság elé tárásával már régen meggyógyult volna az autóbusz-üzem. Lehet, hogy kemény igazságok hangzottak volna el és a bajok valódi forrásának feltárása kellemetlen lett volna, de igazságok útján mindenki tisztán látna ma már és a helyzet felismerése a javulás útjához vezetett volna. Így, a hogy ma állanak a dolgok semmit sem érnek. A felügyelő-bizottság legértékesebb tagjai el vannak keseredve, de az autóbusz-üzem bajai sincsenek meggyógyítva.

Bizalom az érdemeseknek.

Annak kapcsán, hogy az autóbusz-üzem felülvizsgálására kiküldött bizottság két szakértő kirendelését kérte a tanácstól, még pedig név szerint Schusztar Osvald és Bakonyi Kálmán mérnököket, a tanács a kérelem teljesítését javasolta a közgyűlésnek és négy száz korona tiszteletdíj megszavazását preponálta. Együttal bejelentette Lőcs Rezső tanácsnok azt is, hogy Szathmáry János, Zerkovitz Rudolf, Zinner Béla, Dörner János és Avarffy Géza hivatalosan tudomására adták, hogy a felügyelő-bizottság ülésein többé részt nem vesznek, a vizsgálat befejezése után mandátumukról lemondanak. A tanács azt javasolta, hogy a közgyűlés a bizottság eme önzetlen és nagy tudású és példás szorgalmu tagjainak lemondását ne vegye tudomásul, mondjon köszönetet és fejezze ki elismerését eddigi működésükről és kérje őket arra, hogy megbízatásukat továbbra is tartsák meg. Általános helyeslés fogadta az előterjesztést.

Hamis fellogás a sérelmekről.

Mint a felülvizsgáló bizottság elnöke jelentette ki Műlek Lajos dr., nem helyeselteti Szathmáry János és társainak túlzékonyságból eredő elhatározását. Ha valamely városi intézmény ellen kritika hangzik el — úgy mondotta — és ez a kritika nem akar elhallgatni, sokkal jobb, ha felülvizsgálat történik és ennek alapján jelentik ki, hogy ennél az intézménynél bajok nincsenek, mintha hallgatnak és struccpolitikával tudomásul sem veszik, amit beszélnek. A most folyamatban lévő vizsgálat senkire sértő nem lehet, mert nem az a célja, hogy bűnöst keressenek ott ahol az nincs, nem irányul hibák felderítésére, hanem egyesegyedül annak megállapítására, hogy az autóbusz üzem vezetése körül hiba nem történt és ennek bejelentésével az alaptalan híresztelések elnémitására. Senki aztrossz néven a törvényhatóságtól nem veheti, ha ilyen módon épen 6 szolgálat elégtételt mindenkinek, akinek az kijár.

Természetesen a tanács javaslatát elfogadja és a maga részéről is kéri, hogy Szathmáry és társai a jövőben is dolgozzanak olyan önzetlenül és odaadással a város érdekében, mint azt eddig tették. Semmi értelme sem lenne, ha odaadobnák mandátumukat, mert ellenük senki vádat nem emelt, velük senki részéről igazságtalanság nem történt.

Nem szívesen járulok hozzá a tanács javaslatához — mondotta Priegl István dr. — mert provokálást látok a törvényhatósággal szemben abban, hogy mikor a közgyűlésen jogos kritikát gyakorolunk, akkor Szathmáry János és társai azzal állanak elő, hogy meg vannak sértve. Engem, de senkit sem vezetett bizalmatlanság velük szemben és épen azért kérem ne hozzák fonák helyzetbe a törvényhatóságot.

Az elégtételadás szükségességét hangoztatta általános helyeslés közt Steinhardt Mór dr., aki azt fejtegette, hogy a törvényhatóságnak csak az lett volna joga, hogy az üzemvezetésért felelős tisztviselők ellen indítson vizsgálatot, de a törvényhatósági bizottság tagjai ellen nem. Meg kell ezért történnie a reparációnak és alkalmat kell keresni, hogy a közgyűlés köszönetét és bizalmát fejezze ki Szathmáry János és társaival szemben.

Ugyanez volt az álláspontja Varjassy Lajos polgármesternek is, aki azzal a kijelentéssel, hogy érzékenykedésre nem lát okot, mert az ellenőrző-bizottság nem a tagokkal, hanem a tisztviselőkkel szemben járhat csak el és a vizsgálat csak ezek ellen irányulhat, hivatalosan megállapította azokat az intenciókat, amelyek a törvényhatóságot vezették. A maga részéről is kérte a lemondott tagokat, hogy a város érdekében továbbra is dolgozzanak.

Nem kell a mandátum.

Nagy figyelem közepette állott fel szólásra Szathmáry János, hogy nagyhorderejű elhatározásáról a közgyűlésnek számot adjon és megismertesse azokat az okokat, melyek őt és társait a lemondásra készítették, sőt a közgyűlés ünnepies manifesztációja után is elfoglalt álláspontján tartásák.

— Naiv lelkesedéssel, örömmel és önzetlenül sokszor félnapokat töltve el a bizottságban, dolgoztunk azon, hogy a városnak legalább egy hasznos hajtó vállalatot teremtsünk. Örömmel tettük, mert jól esett a törvényhatóságnak irányunkban megnyilvánuló bizalma. Mikor a gépüzemigazgató meghalt, történt, hogy egy törvényhatósági bizottsági tag előbb egy bizottságban, majd itt felszólt és elmondotta, hogy a keringő hírek szerint, az autóbusz-üzem ve-

zetése körül oly dolgok történtek, amelyek ha valóknak bizonyulnak, a felügyelő-bizottság tagjaival és az igazgatóval szemben is a felelősség megállapítását teszik szükségessé. Akkor illetékes helyről azt a felvilágosítást adták, hogy a felelősséget a tagokkal szemben kimondani nem lehet, de azok a hírek, amelyek keringenek, amugy sem fedik a valóságot. A felvilágosítás ellenére a vád fentartatott. A polgármester ur ekkor jelentette ki, hogy a tanács reputációja érdekében kéri a vizsgálatot és én is csatlakoztam ehhez a kivánsághoz, mert nem akartam előle kitérni. Vártam a vizsgálat gyors befejezését, de azt látom, hogy még nagyon is távol van, sőt újabb közbeeső intézkedésekkel olyan látszata van, mintha a kiküldött ellenőrző bizottság egyedül maga el sem tudná végezni. Ekkor tettem meg visszavonuló nyilatkozatomat a felügyelő-bizottság elnökénél. Csakis azért mondottam ezt el, mert kifelé úgy tüntetik fel a dolgot, mintha mi sztrájkjal akarunk erőszakolni a bizalmat. Szó sincs róla, jól esik a bizalom, azonban a mi helyzetünk oly fonák, hogy a bizalom ellenére is meg kell maradnunk eredeti álláspontunk mellett. Sértik az önértetünket a történetek és a bizalmat megköszönve visszaadjuk a mandátumunkat, mert mi tovább a felügyelő-bizottságban nem dolgozhatunk.

Mély hatást keltettek Szathmáry szavai, azonban a visszavonuláshoz merev ragaszkodás okaira leplezetlenül Zerkovitz Rudolf mutatott rá.

— Azt hittük, — így mondotta, — hogy a vizsgálat is konstataálni fogja azt, amit a felügyelő-bizottság is számtalanszor megállapított, hogy tudniillik megfelelő szabályrendelet hiányában az autóbusz felügyelő-bizottság nem tudhat feladatának megfelelni. De nem erről van szó, hanem a gyanu tovább élesítéséről. Nem érzékenykedünk, mert a közérdek vezet bennünket, de az tény, hogy a gyanuból mindig visszamarad valami és mi, akik felelőséges pozíciót foglalunk el az életben, érezzük ennek erkölcsi és anyagi hátrányát. Kijelentem én is, hogy önértetünk diktálta a lemondást, mert láttuk, hogy az újabb szakértők kirendelésére irányult kérelem hova tendál. Ha az üzem számadásait a kirendelt ellenőrző bizottság nem tudja felülvizsgálni, miért nem kért a kereskedelmi minisztertől szakértőt, miképpen lehetett azt elképzelni, hogy például Zinner Béla, aki főnöke Bakonyi Kálmánnak, a közreműködésre felkért szakértőnek, ezt szólnékül eltűrje. Ez legalább is udvariatlanság volt az ellenőrző bizottság részéről. Azt javaslom, hogy a szakértők tiszteletdíjaira felvett 400 koronát ne szavazza meg a közgyűlés.

Miután Stengl Andor kijelentette, hogy a szakértők azért kellene, mert ő a felülvizsgálás ódiomát egyrészt maga viselni nem akarja, másrészt pedig az óriási anyagot egyedül át sem tudna nezni, a polgármester kijelentette, hogy a szakértők kerésében rejülő hibát még mindig jóvá lehet tenni és minthogy Bakonyi tenyeg Zinner alantasa, maga sem tartja elfogulatlan szakértőnek. — De sok értelme amugy sincs a felülvizsgálásnak, mert Bakonyitól tudja, hogy ma már meg sem lehet állapítani, hogy a javítási számlákban számlázott anyagot tenyleg felhasználták-e, legfeljebb csak azt, vajon annyi munkaerő kellett-e a javítások elvégzésére, mint a mennyit a Marta felszámított. Elég lesz, ha az ellenőrző bizottság végzi el ezt a dolgot. Kéri a lemondott tagokat, ne abban találják önértetük kielégítését, hogy szállongó pletykákat megcáfolnak, hanem abban a tudatban, hogy jól végezték el munkájukat. Sokat fáradoztak és

megérdemlik azt az elégtételt, hogy a törvényhatóság ne fogadja el a lemondásukat.

Mindenki lemond.

Még egyszer felszólalt Mülek dr. és kérte, hogy ne mérgesítsék el a helyzetet, mert most már oda jutott a dolog, hogy az ellenőrző bizottságnak kellene lemondani, az elhangzott támadások miatt sőt elég helytelenül a még fel sem kért szakértőket előre leszólják. Még egyszer kijelenti, hogy a vizsgálat épen a felügyelő-bizottság helyes eljárását akarja igazolni és ha a törvényhatóság nem adja meg a szakértőket bejelenti már most az ellenőrző bizottság lemondását és visszaadja megbízatásukat a törvényhatóságnak. Nem érzékenykedik, de a dolog lényegét nem engedi elhomályosítani és nem szabad egészen más vágyásokra terelni a kérdést, mint a hová tartozik.

Végül a közgyűlés a polgármesternek javaslatára csak általánosságban, nevek megnevezése nélkül megszavazta a négyezer koronát két felkérendő szakértő részére.

Négy százalék a bankráta.

(Ujabb kamatláb leszállítás.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, március 12.

Az Osztrák—Magyar Bank főtanácsa ma Popovics Sándor dr. v. b. t. t. kormányzó elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy a bankkamatlábát egy fél százalékkal leszállítja. Így holnaptól, azaz március tizenharmadikától kezdve váltók és értékek leszámításánál négy százalékot, államjradékok, osztrák kincstárjegyek, magyar államkincstárjegyek és záloglevelekre felvett kölcsönöknél négy és fél százalékot, egyéb értékpapírok után pedig öt százalékot fog az Osztrák—Magyar Bank számítani.

Holnaptól kezdve tehát ismét életbe lép a normális négy százalékos kamatláb, amelyet 1911. szeptember 21.-ike óta nélkülöztünk a monarchiában. Hogy milyen változások történtek ezalatt a harminc hónap alatt gazdasági életünkben, még élénk emlékezetben vannak. A pénzpiac nagy feszültsége nyilvánult meg a jegybank kamatlábpolitikájában mindig s tizenkét hónappal hosszabb ideig, 1912. november 16.-tól 1913. november huszonhetedikéig a hat százalékos kamatláb volt érvényben. Az említett nap óta a hivatalos kamatláb teljes két százalékkal csökkent. November 27.-én a hivatalos kamatláb hat százalékról öt és félre, január huszadikán öt és félről ötre, február harmadikán ötről négy és félre csökkent a kamatláb, míg most végre a négy százalékos kamatláb jutott ismét uralomra.

A főtanács ülésén nemes Schmid Frigyes vezértitkár referált bejelentve, hogy azóta az öt hét óta, amely a főtanács legutóbbi ülése óta lefolyt, újabb megkönnyebbülés érezhető. Február hetedikén még 17.4 millió adóköteles bankjegy volt forgalomban, míg e hó hetedikén már 37.7 millió az adómentes tartalék, amely e hó 15-éig még növekedni fog, amennyiben már tegnap elérte a 72 milliót. Jellemző, hogy a múlt év március hetedikén 276.5 millió adóköteles bankjegy volt forgalomban.

Az éretartalék október 31-ike óta folyton nő, habár február huszonnyolcadikán egy kevés esőkkenés volt észlelhető. Az éretartalék március hetedikén 1599.3 millió, míg a múlt év hasonló napján hetvenhét millióval volt kevesebb. Az aranykészlet 1249.5 milliót tesz ki. A bankjegyforgalom 73 százaléka volt március hetedikén ércel — 57 százalék arannyal — fedezve.

Ez év kezdete óta a bank 1177 milliót számított le 112.7 millióval kevesebbet, mint a múlt év hasonló időszakában.

A lombarkölcsönök február 7-én még 233.7 milliót tettek ki, azóta azonban 69.1 millióval 173.2 millióra mentek vissza.

A vezértitkári jelentés elmondotta még, hogy az a feltűnő nagy pénzbőség, amely az

utóbbi hetekben különösen Németországban és Angliában volt, ma már nem oly nagy, úgy, hogy a magánkamatláb mindkét államban emelkedett.

Holtzer Mihály felmentése.

(A nagyváradi tábla ítélete.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagyvárad, március 12.

Ma ítélezett a nagyváradi királyi tábla Holtzer Mihály és Holtzer József bűnügyében és mindkettőt felmentette.

Már számtalanszor ki volt tűzva ez ügyben a főtárgyalás, de Holtzer mindannyiszor hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy súlyos beteg s így nem jelenhet meg. A nagyváradi tábla végül egyrészt elrendelte, hogy a törvényszéki orvosszakértők konstatálják, hogy Holtzer Mihály betegsége oly súlyos természetű-e, hogy a főtárgyaláson való megjelenésben tényleg akadályozza, másrészt az eljárás megrövidítése érdekében úgy határozott, hogy a Holtzer-ügyben elrendelt bizonyítás kiegészítést Aradon folytassák le.

Mint még emlékezetes, a törvényszéki orvosszakértők konstatálták, hogy Holtzer tényleg beteg és megállapították azt is, hogy betegsége oly súlyos, hogy megakadályozza a főtárgyaláson való megjelenésben. A bizonyítás kiegészítése során három tanut hallgattak ki, akik egyrészt igazolták, hogy Tóth József uzsoráskodott s ügyfelei egyikétől-másikától megkivánta, hogy váltójára aláírást hamisítson, másrészt megdöntötték azt az állítást, mintha a Holtzer-féle üzlet azóta lendült volna fel, amióta Holtzer Mihály összeköttetésbe lépett Tóth Józseffel. Két tanu ugyanis bizonyította, hogy Holtzer József Kintzig Ilona aradi földbirtokosnőtől kapott nagyobb kölcsönt s azt üzletébe fektette. Ez a körülmény azért volt fontos, mert eloszlatta azt a gyanút, mintha a hamisításokról Holtzer József is tudott volna.

A mai tárgyaláson csak Holtzer József jelent meg. Aradról még Nagy Sándor dr. ügyvéd volt jelen a tárgyaláson, aki Holtzer Józsefet védte, míg Holtzer Mihály védelmét Désy Géza budapesti ügyvéd látta el. A tanácsban Böhm Jenő táblabíró elnökelt, az előadó Szegedy Lajos táblabíró volt, míg a közvédat Thury Zoltán dr. királyi ügyész képviselte.

(Kölcsön-lavina.)

A tárgyalás megnyitása után Szegedy Lajos referens hosszasan ismertette a pör anyagát, bőven kiterjeszkedve Holtzer Mihály élet-történetére is. Elmondotta, hogy Holtzer vagyonos családból származott s már 1864-ben Nagy-kikindán önálló üzlete volt, amelyet azonban később felosztott s 90.000 korona tőkével társul lépett be a szegedi Holtzer József és fiai cégbe. A cég később felosztott s Holtzer most Szegeden nyitott önálló üzletet, a nagy árvízkor azonban tönkrement s betegeskedni kezdett úgy, hogy üzletét eladta. Később örökölt s 1879-ben Aradon nyitott üzletet, amely azonban 1883-ban csődbe jutott. Ekkor adóságait atyja és rokonai kifizették, úgy, hogy folytathatta mesterségét, 1893-ban azonban újból csődbe jutott. Azóta nincs üzlete s magyar diszruhák tervezésével foglalkozott, azonban így is tekintélyes összeget, közel 12.000 koronát keresett évente.

Nem tudja, hogy mikor lépett először összeköttetésbe Tóth Józseffel, de arra emlékszik, hogy egy aradi ügyvéd váltóját számította le nála először. Ezután rövid időn belül ismét kölcsönöskért fordult Tóth Józsefhez részint üz-

letfelei váltóját számítolva le, részint olyanokat, amelyekben elfogadóként felesége szerepelt. Adósága így rövid időn belül — miután Tóth 50—60 percentre dolgozott — 16.000 koronára szaporodott. Ekkor Tóth szorítani kezdte s azt követelte, hogy a hosszabbítási váltóra valamelyik nagy ur nevét hamisítsa. Az első ilyen hamis váltón Károlyi Sándor gróf neve szerepelt, majd sűrű egymásutánban következtek a többi váltók, amelyen aradi vezető férfiak s országszerte ismert mágnások nevei voltak. Adósága az évek folyamán 16.000 koronáról anélkül, hogy még egy krajcár újabb kölcsönt is kapott volna, 200.000 koronára szaporodott.

Elmondotta ezután még a referens, hogy Holtzer József mindig tagadta, hogy tudott volna a váltóhamisításokról s bizonyíték ellene — Tóth József vallomásán kívül — nem is merült fel.

(A vád.)

Délben tizenkét órakor emelkedett Thury Zoltán dr. királyi ügyész szólásra, vádbeszédében kérve a táblát, hogy Holtzer Mihályt magánokirathamisítás büntetésében mint tettést bűnösnek kimondva a törvényszék ítéletét hagyja helyben, Holtzer Józsefet pedig magánokirathamisítás büntetésében mint bűnrészt bűnösnek kimondva mérjen rá megfelelő büntetést.

(Tóth József hálójában.)

Désy Géza dr., Holtzer Mihály védője lendületes és hatásos védőbeszédében mutatott rá arra, hogy Holtzer Mihály teljesen az uzsorás Tóth József karmaiban volt, kénytelen volt azt tenni, amit Tóth neki meghagyott s az ő rábírására hamisította a váltókat is. Kifejtette védőbeszédében Désy, hogy a kir. törvényszék oly indokolást hoz fel ítéletében Holtzer József felmentése mellett, amely okvetlenül maga után vonja Holtzer Mihály felmentését is. Rámutat arra, hogy a bizonyítás abban a tekintetben, hogy történt a hamisítás, Holtzer Mihály és nem Tóth József vallomását igazolja. A csalás és magánokirathamisítás kritériuma teljesen hiányoznak. Hiányzik a csalás kritériuma azért, mert Holtzer Mihály nem ejtett és nem tartott tévedésben senkit Tóth József nem volt valami öreg és naiv eszközpör, ő jól tudta, hogy a váltók hamisak, sőt épen ő kényszerítette Holtzert a hamisításra. A magánokirathamisítás ismerveit azért nem meríti ki ez az eset, mert hiányzik a használás kritériuma: Holtzer Mihálynak egy krajcárt sem hozott a hamisítás.

Nagy Sándor dr. nagyszerű szép beszédben boncolgatta a bizonyítás produkált anyagát s kimutatta, hogy Holtzer József nem tudott, de nem is tudhatott atyja tetteiről. Kifejtette, hogy Holtzer József ellen semmiféle bizonyíték nem merült fel, mert Tóth József elfogult vallomását mellőznie kell a táblának.

(Felmentő ítélet.)

A tanács ezután ítélethozatalra vonult vissza, majd közel egy órai tanácskozás után Böhm Jenő főtárgyalási elnök kihirdette az ítéletet, amely nagy meglepetést keltett a főtárgyalási közönség körében. A kir. ítélőtábla ugyanis nemcsak Holtzer Józsefet, de Holtzer Mihályt is felmentette a vád és annak következményei terhe alól.

Az ítélet indokolása a védők, Dési dr. és Nagy Sándor dr. állásfoglalását tette magáévá. Kimondotta az ítélet még azt is, hogy sértett azon kívánsága, hogy részére 250.000 korona kártérítési összeg állapíttassék meg, a felmentő ítélet alapján elutasítandó volt.

A szenzációs ítéletben a védők természetesen megnyugodtak, az ügyész azonban a

Holtzer Mihályra vonatkozó rész ellen semmi ségi panaszt jelentett be. Holtzer József felmentése így jogerőre emelkedett, míg Holtzer Mihály ügyével még a kir. Kuria is foglalkozni fog.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: A szerkesztő ur, vigjáték. (A bérlő.)

Szombat: Sárga liliom, vigjáték. Beregi Sándor dr. bucsufelléptével. (B. bérlő.)

Vasárnap: Este: Aranylakodalom, történelmi színmű; diszeldadás. (C. bérlő.)

Rosenthal

az utolsó filharmonikus koncerten.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 12.

Mig az előző 3 koncertre aradi születésű művészeket engesztelték a filharmonikusok, az utolsó estre az ugynevezett „öreg ágyuk“ egyikét, Rosenthal Mórt szólaltatták meg. Az 50 es évekbe lépett, de java virágzásában levő zongoristán Liszt Ferenc oldala mellől indult ki s ma a zenei arisztokrácia illústris tagja az „udvari kamaravirtuóz“ címmel és ranggal.

A bucsuestén különösen ki akartak magukért tenni a filharmonikusok. Szinte 2 hangversenyre való műsorról kedveskedtek. A 8—11 óránál tovább eltartó szokatlan hosszú koncert érdeklődésének központját Rosenthal a zsúfolásig telt elegáns közönség vége-hossza nélküli ovációkban részesítette. Bár az 6 műsora maga egy egész koncertre elég lett volna, valami 15-ször kihívták, míg 2 ráadást is nem játszott, köztük a híres Minutenváltozást az 6 tereátdolgozásában.

Rosenthal a zongora souverain ura. Chopin E-moll koncertjét játszotta először. Chopin nem mindenki tudja előadni helyesen. Már pedig Chopin vagy jól kell játszani, vagy sehogy. Rosenthal par excellence Chopin játékos s így a háromnegyed óráig tartó megszakítás nélkül előadott művel mindvégig lebilincselte a hallgatóságot, melynek lelkesedése őt is meglepte. „Jobb szeretem, hogy az urak kísérték diszkrétan — mondá a darab után Mandl dr.-nak a legujabb Rosenthaliadát s a közönség hangosan tapsolt, semmint ha fordítva történt volna.“

Az Appassionata újabb fél óra. Utána pedig 2 Chopin darab s a maga humoreszkjét adta elő Strauss János operett-témái alapján. Az a boszorkányság, amit itt művelt felülmúlhatatlan. Kezei szemmel nem követhető gyorsasággal száguldanak fel-le a zongorán. Két kezével két külön témát játszik egyszerre s kíséri is őket. De a filharmonikusok is igyekeztek méltó keretet nyújtani a mester bámulatba ejtő játékához. Egy próba után is szép diszkrétan kísérték a szólistát. Önálló számaik közül a Parsifallal az aktualitásnak hódoltak.

A harangkongást előidéző fémrudak általános figyelem tárgyát képezték. A szindus hangszerezés a Wagner-zene rajongóivá tett sokakat.

Könnyű zene volt a bécsi csodagyerek Korngold Héember némajátékának két részlete. A Puccinire emlékeztető mű obligát hegedűszólistát Kell József dr. játszotta szép meleg tónussal. Thyvolf két skandináv táncán kívül még a hangverseny végén játszották Smetana Elrablott menyasszony nyitányát. 11 óra elmult, mikor elkezdtek, s a közönség dicsőre méltó szeretettel várta végig a kontrapunktikus mesterművet.

Büszke lehet Zellner Sándor karnagy s az egész zenekar erre az eredményre. Az ambi-

ciókat siker koronázta ezuttal is. A szezonot szebben befejezni nem lehetett volna.

Ha már most felállítjuk az ezidei mérlegét, a filharmonikusok működésének, úgy erkölcsi, valamint művészi szempontból határozott pluszt konstatálunk. Lelkes munkájukkal, tartalmas műsorukkal, kiváló szólisták felléptetésével, a zenekarban a színházi zenészek felvételével s így a dilettantizmusnak megfelelő számú hivatásos zenésszel való kiegyenlítésével, karnagy és zenekar vállvetett fáradozásával stb.: sikerült kivívniok a közönség osztatlan szimpátiáját, mely minden koncertükre telt házat biztosított nekik.

S ha egy kifogással mégis elő kell állnunk, úgy ez nem más, mint a magyar szerzők elhanyagolása. Bármilyen internacionális művészetnek tartjuk is a zenét, nem elégedhetünk meg avval, hogy egy szezonban csak Zichy gróf két művét mutatták be — ezeket is bizonyára azért, mert a szerző személyesen vezényelte műveit — s Goldmarknak egy régebben már hallott apróságát. Ha a filharmonikus koncerteken fel tudnak fedezni egészen ismeretlen idegen szerzőket egyébként egész csinos műveikkel, úgy megpróbálhatnák már egyszer az élő és holt magyar szerzőket és műveiket is felfedezni. Meg vagyunk győződve, hogy egy kis jóakarattal ez is könnyű szerrel megoldható. S elvégre csakis erről van szó. Egyébként teljes elismeréssel adózunk mindenben a városunk zenei életében ma már nélkülözhetetlenné vált filharmonikus koncerteknek.

* Városi zeneiskola és zenekar.

Arad város zenekulturáját fejleszti és emeli a törvényhatósági bizottságnak ma hozott ama egyhangu határozata, hogy a Zenekedvelők Egyesületétől a már ismert feltételek mellett átveszi az iskolát és felir a kultuszminiszterhez és egyelőre öt esztendőre évi ötezer korona szubvenciót kér. Ugyancsak elhatározta a közgyűlés, hogy városi zenekart létesít, ha a miniszter ennek fentartásához megfelelő államsegélyt biztosít.

A színház közlései. Pénteken az előre hirdetett Szerkesztő ur helyett a Kis király, Martos-Bakonyi-Kalmán operettje kerül színre.

Beregi Sándor dr. szombati bucsuelőadására már csak igen csekély számban kaphatók jegyek. Amint a közönség érdeklődéséből és hangulatából már látszik, a szombati előadás ünnepi jellegű lesz; a publikum igaz szeretettel, őszinte melegséggel fog bucsut venni Beregi Sándortól. A szintársulat bucsuzó tagja, Biró Lajos „Sárga liliom“-jában lép fel utoljára.

Perczel Sári vendégjátéka iránt határozottan nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Király-színház bájos primadonnája, ezuttal először vendégszerepel vidéken. Perczel Sári, aki rövid idő alatt lett a Király-színház legünnepeltebb primadonnája, hétfőn, kedden és szerdán játszik az aradi színházban s három parádés szerepében, az Éva, Cigányprimás és Tokéletes asszony fő női szerepében lép fel.

Vasárnap délután, direkt a közönség határozott s már több ízben megnyilvánult kívánságára, a színház igazgatósága nagy kabaré-előadást rendez, amelyen a magánszámokon kívül az anyós szereime és Zsur a ligetben is színre kerül. — Vasárnap este, március 15-én, diszeldadás lesz a színházban: a zenekar ünnepi nyitányt játszik, Barics szaval és színre kerül az Aranylakodalom, látványos történelmi színmű.

A Szalay-féle zeneintézet nagyszabású növendék-hangversenye e hó 14-én, szombaton este 8 órakor a Fehér Kereszt nagytermében a hangulatból következőleg, sikerrel fog végződni. Jegyek korlátolt számban kaphatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. Ülőhely 3, 2, és 1 korona. Diák jegy 60 fillér. Műsor után tánc lesz.

* Nordisk-vigjáték az Apollóban. Rendsen a filmgyáraknak megvannak a maguk speciális zsánerü képei. A Nordisk-filmgyár volt a társadalmi drámának megteremtője, de az utóbbi időben sokoldalúságáról tesz tanúságot ez a nagyszabású filmgyár. A drámák mellett, amelyekben még mindig a Nordisk vezet, könnyebb levegőjű darabokat is kapunk tőle. Csak nemrég járta be az előkelőbb mozikat az „Ötensége inkognitóban“ című szellemes vigjáték s ma egy újabb ötletes Nordisk-vigjátékon, „A konzul ur“-on kacagott az Apolló publikuma. Nem a fejetejére állított, erőltetett helyzetkomikum váltja ki a harsogó nevetést ennél a darabnál, hanem finom espri, igazi nagystílus szellemesség vonul végig „A konzul ur“ minden jelenetén. A végtelenül kedves Nordisk-vigjáték mellett egy hatalmas, nagykonceptiójú dráma, „A világ ura“ kerül vetítésre az Apolló-színház új műsorán, amely két napig látható. 3.

* Mert minden bűn... (Hanz Heinz Evers az Urániában.) Egy minden ízében kiváló és előkelő tonusu irodalmi csemegét mutat be ma a színház. Az apák bűne megbosszulja magát fiukban, régi bibliai igazság és ezt dolgozta fel Heinz Evers egy gyönyörű keretben. Egy csábított szegény leányt életsorsa, telve keserűséggel és csalódásokkal, vele szemben a gögös báró jóléte és gondtalan élete olyan költői milió, mely lázas érdeklődést ébreszt. A leány csábítója házába kerül, a báró újra viszonyt kezd vele, de felesége megtudja és kiteszi a nőt. A szerencsétlen Grete most énekesnő lesz és a fiatal bárót keríti hálójába és erkölcsileg és anyagilag tönkreteszi. A fiatal báró öngyilkos lesz és az apa bűne a fiuban megbosszulja magát. Szédületes technikával, mesteri rendezésben látjuk ezt a szenzációs témát feldolgozva a filmen, mely egyike a legtökéletesebb alkotásoknak. 5

* Sárga liliom. Biró Lajos színműve Pathé magyar felvételében legközelebb az Urániában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Apolóni tanfolyam aradi nők számára. A Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége karöltve a Magyar Vöröskereszt Egyesülettel mozgalmat indított önkéntes ápolónők kiképzésének érdekében. Szerinte az országban tanfolyamokat szerveznek, amelyeknek az a céljuk, hogy az önkéntes ápolónők száma Magyarországon lényegesen szaporodjék. Az Arad városi Vöröskereszt fiókegyesület is vállalkozott egy ilyen tanfolyam szervezésére. Az egyesület agilis elnöknője: Vásárhelyi Janka már megállapodott Zimmermann Károly dr. igazgató-főorvossal, hogy a tanfolyam gyakorlati része a kórházban lesz s annak vezetésére maga az igazgató-főorvos vállalkozott. A részletek pontos megállapítása után a Vöröskereszt Egyesület a lapok útján fogja felhívni a nemes cél iránt érdeklődést mutató hölgyeket jelentkezésre.

(*) Az aradi Máv. altiszti kör március hó 15-én este 8 órakor saját helyiségében (Erzsébet-utca 6. b.) hazafias műsoros ünnepélyt rendez, melyen vendégeket is szívesen látnak. Az est műsora: Elnöki megnyitó: tartja Halmai Ferenc. Himnusz: előadja a kör vonószenekara. Ünnepi beszéd: tartja Werner Sándor. Március 15. Abrányitól: szavalja Rónai Méri. Kuruc dalok zenekísérettel: éneklő Papp István. Szavalt: előadja Sajtos Sándor. Régi nóták: előadja a kör zenekara. Talpra magyar: szavalja Joanovits János. Tárogatón régi magyar dalok: előadja Balogh Mihály. Szavalt: előadja Kelly László. Rákóczy-rapszódia: előadja a kör zenekara. Szózat zenekísérettel éneklő az ünnepelő közönség. Az ünnepély után társas vacsora étlap szerint és utána tánc.

(*) Pályázat. Az aradi izraelita kiházasítási egyesület pályázatot hirdet kiházasítási hozományokra. Felhívja mindazokat az árva, félárva, vagy elszegényedett izraelita leányokat, kik ily

hozományra igényt tartanak, hogy kérvényeiket legkésőbb folyó évi április hó 10-éig Kohn S. N. egyleti elnöknel (Batthyány-utca 30.) nyújtsák be.

Az aradi üzletvezetőség kiegészítése.

(Új vonalakat kérnek a kereskedelmi minisztertől.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 12.

Arad város törvényhatósági bizottsága tegnap elhatározta, hogy fölirattal fordul a kereskedelmi miniszterhez az aradi államvasuti üzletvezetőség területének és tisztviselői létszámának épségben hagyása érdekében. A föliratot valószínűleg sürgősen elkészítik és azt Urbán Iván báró főispán — mint a közgyűlés plénuma előtt kijelentette, — maga viszi fel a minisztériumba.

A város fölirata azonban — mint értesülünk — nem azzal a kéréssel foglalkozik, hogy a nagyváradi üzletvezetőséghez ne csatolják az aradi üzletvezetőségtől elvett vonalakat. A nagyváradi üzletvezetőség felállítására már kész dolog és elhatározott az is, hogy az aradi üzletvezetőségtől a nagyváradihoz csatolják ezeket a vonalakat: Szajol—Nagyvárad—Velence, Békéscsaba—Nagyvárad, Nagyvárad—Vaskóh, Nagyvárad—Gyoma, Pusztahollód—Kötegyán, Kötegyán—Vésztő, Szeghalom—Püspökladány és Dévaványa—Kisujszállás.

Ezeknek a vonalnak megtartásáról, ma már nem lehet szó, tehát Arad törvényhatósága is egyéb megoldást keres arra, hogy az aradi üzletvezetőség eddigi jelentőségét megőrizhesse. Hozzáértők véleménye szerint is az aradi üzletvezetőség csak úgy kárpótolható, ha a Budapest központi üzletvezetőségtől a:

szolnok—rákosi
ujszász—hatvani,
szajol—ceglédi,

a miskolci üzletvezetőségtől az

ujszász—vámosgyörki

és végül a szegedi üzletvezetőségtől a

békéscsaba—szeged—rókusi,
mezőtúr—mezőhegyesi,
hódmezővásárhely—pusztatenyői

vonalakat megkapná.

A Nagyváradhoz csatolt nyolc vonal helyett tehát körülbelül ugyanolyan kiterjedéssel hét új vonalhoz jutna az aradi üzletvezetőség, melynek így jelenlegi személyzeti létszáma megmaradna. Az említett vonalok idecsatolása nem sértene más üzletvezetőségek érdekeit sem. A Budapesti—központi üzletvezetőségnek oly óriási a területe, hogy a kis veszteség csak előnyére válnék, sőt ugyanez az üzletvezetőség kárpótolhatná a szegedi üzletvezetőséget is az Aradnak átadandó vonalakért és pedig úgy, hogy a Cegléd—Köbánya alsói vonalat és a kecskeméti—lajosmizsei vonalat a szegedi üzletvezetőségnek adnák, de megkaphatná Szeged még a kecskeméti—fülöpszállási vonalat, és Szeged—Szabadka és a Szeged—Ujvidéki helyi érdekűt is. Természetes dolog, hogy ilyen körülmények között az új nagyváradi üzletvezetőség személyzetét már nem az aradi üzletvezetőségtől kapná, hanem azt az ország más részeiről kellene odahelyezni.

Hoványi Géza dr. Nagyvárad országgyűlési képviselője — mint nagyváradi tudósítónk telefonálja — a nagyváradi üzletvezetőség kérdésében a következőket mondotta:

Körülbelül négy napja értesültem, hogy Múlek Lajos dr. Arad város törvényhatóság-

nak közgyűlésén a nagyváradi üzletvezetőség kérdését szóba hozza. Teljesen értem ezt és a kérdés felvetését az ő szempontjából méltányolni tudom. De amily bizonyos az, hogy az ügy már elintézést nyert, oly igaz, hogy azt visszacsinálni nem lehet. Ezzel kompetens helyen senki sem foglalkozik. Hogy mily hálózat tartozik a nagyváradi üzletvezetőség igazgatása alá az elintézést nyert és úgy vélem, eziránt az ügyre ellenkező befolyást nem lehet gyakorolni.

Rimler Károly, Nagyvárad polgármestere a következőképen nyilatkozott:

— Egyáltalában nem hiszem, hogy az aradi felirat az üzletvezetőség beosztását befolyásolja. A nagyváradi üzletvezetőség már be van osztva és az ezeregyszáz kilométer hosszú hálózat jórészt az aradi üzletvezetőség hálózatának területéből csatolják oda. De ez nem Arad város ellen történik, hanem ez az ügy adminisztratív elintézése. Reánk teljesen közömbös, hogy honnan veszik az ezeregyszáz kilométernyi hálózatot, csak az meglegyen. A nagyváradi üzletvezetőséghez az áthelyezések mihamar meg fognak történni, hogy a tisztviselők május elsején lakásaikat felmondhassák.

Volt aradi százados öngyilkossága.

(Fischer Lajos föbelötte magát.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, március 12.

Aradon még jóemlékezetben élő, de már évek óta a temesvári polgári társadalomnak általánosan ismert tagja ma délelőtt öngyilkossági szándékból föbelötte magát. Fischer Lajos, gyárvárosi magánzó, a Gyárvárosi Népbank volt vezérigazgatója, nyugalmazott százados az életunt, akit a sok szenvedés, testi betegség annyira elkeserített, hogy önként meg akart válni az élettől. A golyó életveszélyes sebet ütött rajta és a halálra szánt férfit eszméletlen állapotban szállították be a helyőrségi kórházba.

Fischer Lajos azelőtt az aradi 33. sz. gyalogezredben szolgált, derék, lelkiismeretes katonává vált, aki rajongott pályájáért. Körülbelül harminc év előtt nyugalomba vonult és akkor feleségével Temesvárra költözött. A Gyárváros polgári társadalmában hamarosan nagy népszerűsége tett szert és élénk részt vett e város-rész társadalmi életében. Éveken keresztül mint magánzó vett részt a nyilvános szereplésben, egy ideig tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak is, 1897-ben pedig a Gyárvárosi Népbank

vezérigazgatója lett.

A kis emberek hiteligényeit szolgáló pénzügyintézetet a legnagyobb lelkiismeretességgel vezette és körülbelül tíz évig állott az intézet élén. Kuzma János váltotta fel az vezérigazgatói állásban, aki után ismét élére került a takarékpénztárnak és vezette azt egészen az 1908-ban bekövetkezett felszámolásig. Ettől az időtől kezdve visszavonult a közéleti szerepléstől, betegsége is kirozta úgy, hogy a magányban, családi körben töltötte minden idejét. Feleségével, aki közeli rokona Kramár Béla, volt temesvári ág. ev. esperesnek, a Nyul utca öt szám alatt levő házában töltötte napjait teljes visszavonultságban.

A hetven éves férfun az utóbbi időben súlyos természetű belső baj vett erőt, nagyon so-

kat szenvedett és többször hangoztatta, hogy neki már

teher az élet.

Állapota legutóbb annyira rosszabbodott, hogy felesége beszállította a helyőrségi kórházba, ahol tizennégy napig ápolták. Fájdalmai némileg osillapultak és ekkor nyolc nap előtt ismét hazavitték lakására, ahol azóta ágyban feküdt. Weil Adolf dr. orvos kezelte a beteget, aki ismételen panaszkodott az orvosnak, hogy a betegséget már nem sokáig bírja.

Két nap óta Fischer Lajos igen idegesen viselkedett, jajgatva hánykolódott ágyában és többször keservesen kifakadt:

— Hagyjatok meghalni, mert nem bírom ki tovább ezt a szenvedést!

Felesége és egy nőrokona a legnagyobb önfeláldozással ápolták és mindent elkövettek, hogy fájdalmán enyhítsenek. Mivel utóbbi időben igen sűrűn emlegette, hogy megöli magát, a lakásból eltávolítottak minden fegyvert, pisztolyt, ölszerszámot, attól tartva, hogy a halálra szánt beteg ember valóban kárt tesz magában.

Ma reggel a beteg szinte tombolt fájdalmában és a felesége ekkor elküldötte a cselédet a gyárvárosi kapitányságra azzal, hogy adjanak mellé egy mentőt, aki vigyáz a betegre és lecsillapítja, mert félt, hogy öngyilkosságot követ el. Steiner József rendőrségi tisztviselő felvilágosította a cselédet, hogy a mentőknek nem az a feladatuk, hogy a betegre vigyázzanak, hanem siessen orvoshoz, az majd ad a betegnek esillapítót és fogadjanak fel mellé betegápolót. A cseléd azzal el is sietett a kapitányságról. Egy negyed óra múlva telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy Fischer Lajos öngyilkosságot követett el.

Az elővigyázatosság nem használt, Fischer mégis megszerezte valahogyan egyik pisztolyát és délelőtt egynegyedtizenegy óra tájban, mialatt a szobában nem tartózkodott senki,

föbelötte magát.

A durranásra berohant a felesége, aki vonagló ajkakkal, jobb halántékából erősen vérezve találta az ágyban férjét. A nyolc milliméteres golyó a koponyába hatolt és magasan frecesent fel nyomában a vér.

Az öngyilkosságról nyomban értesítették a mentőket, akik még a délelőtt folyamán elszállították az eszméletlen állapotban levő embert a helyőrségi kórházba.

A kórházban Fischer Lajost azonnal ápolás alá vették. Állapota igen súlyos, sőt életveszélyes és erre való tekintettel nem is lehetett megoperálni. Dél felé visszanyerte eszméletét, de agyműködése igen zavart, régi barátját, az egyik főorvost nem ismerte fel és a hozzá intézett kérdésekre nem válaszol. Az orvosok nem biznak felépülésében.

Fischer Lajos rendezett anyagi viszonyok között élt, magánvagyon felett rendelkezett; feleségével a legjobb egyetértésben töltötte éveit és így lényegében betegsége volt az egyetlen ok, amely a hetven éves, köztisztviselőben álló férfunak kezébe adta a fegyvert.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — 367

Szerkesztőség (csak éjjel használható)

mellékállomás — 181

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 181

Nyomda — 181

HIREK.

Március 15. Aradon.

— A város ünnepe a kulturpalotában. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 12.

Arad közönsége az idén a kulturpalota műteremben fogja március idusát megünnepelni.

Az ünnepély gazdag és valóban művészi számokat magában foglaló programja magasan felül emelkedik a sablonos hazafias ünnepélyek szokásos keretein és tartalmán.

A rendező bizottság nevében Varjassy Lajos polgármester külön meghívóban hívta meg a vasárnap délelőtt megtartandó ünnepélyre a közönséget, Arad város köz- és magánhivatalainak tisztviselőit, az iskolák tanárait, tanítóit és tanuló ifjúságát; valamennyi egyesület és társaság tagjait.

A közép és szakiskolák igazgatóit megkeresték, hogy a felsőbb osztályok tanulói, — kello felügyelet mellett — vasárnap délelőtt már 10 órakor a kulturpalota főbejáratánál jelenjenek meg. A tanuló ifjúság az erkélyeken helyezkedik el.

A féltizenegykor kezdődő ünnepély sorrendje a következő:

1. Urbán Iván báró Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánja megnyitja az ünnepélyt.
2. „Talpra magyar” Schleifer Antal vezetése mellett éneklük a Kazinczy-utcai polgári iskolai tanulók.
3. Ábrányi Emil költeményét szavalja Barics Gyula, az aradi nemzeti színház művésze.
4. Kovács József zenekíséret mellett tárogatóon kuruc nótákat játszik.
5. Jancsovics Ferenc, állami főreáliskolai igazgató ünnepi beszédet mond.
6. „Kuruc nóták” Tilger Árpád karmester zongora kísérete mellett éneklük: Herold Ede az aradi nemzeti színház művésze.
7. Szabolcska Mihály „Hazaszeretet” című költeményét előadja: Heppesné-Harmath Józsa az aradi nemzeti színház művésznője.
8. Pataky Vilma az aradi nemzeti színház művésznője, Tilger Árpád kíséretével népdalokat énekel.
9. Az „Aradi sikon” és „Rákóczi induló”, teljes zenekar kísérettel, előadják az aradi nemzeti színház összes énekesei.

Este a nemzeti színházban az „Aranylakodalom” című hazafias színmű előadásával ünneplik a nevezetes nap évfordulóját.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Még változékony idő várható, lényegtelen hőváltozással és elvétve csapadékkal. — Sürgönyprognózis: Változékony, hűvös, elvétve csapadék.

— Minisztertanács. Budapestről jelentik: A Bud. Tud. értesülése szerint a kabinet tagjai a szokásos heti minisztertanácsot szombaton fogják megtartani.

— Az albán király első proklamációja. Durazzóból jelentik: Az albán király ma a következő proklamációt intézte népéhez: Albánok! Szabad és független államunk történelmének új szakába léptünk. Hazánk sorsa mátol kezdve a király kezére, államférfiaink bölcsességére és a hazafiak erényére van bízva. Az új kormány előtt sok nehézség és akadály van, de minosen az az akadály, melyet ti, akik dolgozni és haladni akartok, legyőzni ne tudjátok. A mi és mindannyiunk kötelessége nemzetünket teljes erőnkkel mindenkor győzelemre vinni. Ezt tudva és kérve vesztünk át kezetekből az albán koronát. Albánok! Új történelmi korszakba léptünk be és veletek együttesen akarunk dolgozni nemzeti kívánságaink beteljesülésében. I. Vilmos.

— A rendőrkém képviselő. Bécsből jelentik: A Reichsrath mai ülésének végén Szoukopp képviselő kérdést intézett a ház elnökéhez, Sylvester dr.-hoz, hogy hajlandó-e a nyílt ülésben megbélyegezni a Reichsrath egyik tagjának Szviha dr.-nak panamáját. Sylvester dr. kijelentette, hogy ő ismételtén csak arról tehet ígéretet, hogy ha a vizsgálat lefolyása a vád valódiságát igazolni fogja, akkor fog az ügyben hivatalos lépéseket tenni. Grosz dr. felszólalása után százyolovanegy szavazattal száznegyvenhét ellen a holnapi ülés napirendjére az ujonkontingens megállapításáról szóló törvényjavaslatot tüzték.

— Delegációk ősszel. Lembergől jelentik: A Slovo Polskie című lap bécsi forrásból azt közli, hogy Stürgkh gróf miniszterelnök a lengyel klub elnöke előtt oly kijelentést tett, mely szerint a delegáció üléseit alighanem elhalasztani lesznek kénytelenek. Így a delegáció nem áprilisban, hanem később, körülbelül szeptemberben kezdi meg üléseit. Tekintettel az Oroszország készülődéséi folytán nyugodtnak nem mondható diplomáciai helyzetre, ez a delegáció nem remélhető sima lefolyásnak.

— Kiöntött a Tisza. Husztról jelentik: A Tisza az éjjel egy órakor kilépett medréből és rohamos gyorsasággal növekedett. Hajnali két órakor már négy kilométernyi szélességben száguldott az ár és a Ruszthoz tartozó Németfalut elöntötte. A lakosságot a veszedelemtől idejében nem értesítették és így csak nehezen menekülhettek ki lakásaikból. A házak vizben vannak és az országut is viz alatt áll. A tiszai közúti vasúti hidat és az új töltést ismét elvitte a víz. A forgalmat átszállással bonyolítják le. A Nagygág áradása megelőzte a Tiszáét és szerencsére addigra befutott, mert különben kiszámíthatatlan kár zudult volna a városra és falvakra. A kár a házakban, földelken és őszi vetéseken óriási. Visk község teljesen viz alatt áll.

— A jéggyár üzembe helyezése. Arad közgyűlése ma elhatározta, hogy üzembe helyezi a hatósági jéggyárat, még akkor is, ha a mérsárosokat és a nagyobb fogyasztókat nem tudná biztosítani a termelt jég átvételére. A közgyűlés elfogadta Fényes Dezső ama indítványát is, hogy sürgessék meg a belügyminiszternél a mesterséges jég használatáról szóló szabályrendeletet és addig is, míg az leérkezik, tanulmányozzák azt a kérdést, vajjon nem lehetne-e a mocsarakban és állóvizekben levő természetes jég használatát megtiltani. Azt az indítványt, mely a Maros jegének használatáért városi díjak szedését ajánlotta, a közgyűlés nem tette magáévá. Varjassy Lajos polgármester azzal a kéréssel fordult a törvényhatósági bizottság tagjaihoz, hogy támogassák a városi jéggyárat. A közgyűlés végre az egész adag jég árát kilenc koronában, fél adag árát öt koronában állapította meg.

— Az aradi ekvitáció szemléje. Szombaton fejeződik be az aradi 12. huszárezrednél a néhány hónap óta tartó tiszti lovasiskola. Az ekvitáció szemléjére már holnap Aradra érkeznek: Bécsből Huyn gróf altábornagy lovasági főfelügyelő szárnysegédével, Chybach őrnaggyal, Temesvárról Peteani báró, az első lovasadosztály parancsnoka vezérkari főnökével, Takács-Tolvay gróf őrnaggyal, továbbá Schilling vezérőrnagy, a hetedik lovasdandár parancsnoka segédtisztjével. A magasrangu katonák tiszteletére pénteken este a helyőrség tisztikara a Fehér Kereszt-szállóban rendezett vacsorán jelenik meg; pénteken délelőtt pedig a 12-es huszárlaktanyában lesz lőncs. Az ekvitáció szemléjét szombaton délelőtt tartják.

— Uj vőlegényért bocsánat a réginek. Egy jómódu aradi iparos fiatal leánya jelent meg ma az aradi rendőrségen és visszavonta feljelentését, amelyet nemrég adott be volt vőlegénye ellen. Ez év elején tette meg az urileány érdekes följelentését, amelyben előadta, hogy két évvel ezelőtt megismerkedett egy aradi fiatalemberrel, aki azután állandóan házukhoz járt és megígérte neki, hogy vizsgái letétele után nőül veszi. A két esztendő alatt, míg az ismeretség tartott — mondotta feljelentésében a leány — a fiatalember különböző célokra többször kért pénzt tőlem. Leggyakrabban azt mondotta, hogy a vizsgához sok pénz kell a minthogy biztosra vették, hogy a vizsga után nőül veszi őt és ezért mindég teljesítette kérését és így apránként körülbelül nyolcszáz koronát adott neki. A múlt év novemberében azután letette a vizsgát s ettől a naptól többfeléje sem nézett menyasszonyának, de a pénze adta vissza. A leány följelentése következtében a fiatalember ellen megindult az eljárás, amelyet azonban a leány kérésére most beszüntettek. Időközben ugyanis a leány megismerkedett egy gazdag vidéki vállalkozóval, aki megkérte szüleitől a kezét s mikor a vállalkozó menyasszonya lett, efeletti örömeiben kibékült volt vőlegényével, aki kötelezte magát, hogy a pénzt részletekben visszafizeti neki. A kibékülés a napokban megtörtént s az urileány, aki nemsokára felesége lesz már a vidéki vállalkozónak, ma visszavonta a följelentését.

— Fejedelmi eljegyzések. Bukarestből jelentik: Junius elején a görög király Bukarestbe érkezik fiával, György herceg trónörökösével. Ez alkalommal lesz Erzsébet román hercegnőnek, a román trónörökös pár legidősebb leányának a görög trónörökösével való hivatalos eljegyzése. Március 24-én a trónörökös pár Pétervárra megy legidősebb fiával, Károly herceggel, aki most Berlinben szolgál az 1. gárdaezredben. Tudvalóval már egy év óta forgalomban van az a hír, hogy Károly herceg eljegyzik az orosz cár egyik leányát. Politikai körökben azt mondják, hogy a közelálló utazás ezzel összefügg.

— Félnék a szüffrazsettektől. Lodonból jelentik: A windsori királyi kastély ama termeit, amelyekbe különben a közönségnek szabad bejárása van és egész sereg lodoni műkiállítás bezártak a szüffrazsettek kártevésétföl való félelemből. Az a szüffrazsett, aki Velasquez Vénusz a tükörrel című képét megrongálta, hír szerint egy rendőrtiszt felesége. A Richardson Mária név, ahogyan ő nevezte magát, költött név. A rendőrbíró ma hat havi fogházra ítélte. Londonból jelentik: Mikor Pankhurstné asszonyt tegnap a fogházba szállították, kutya-korbáccsal az őt kísérő két rendőr arcába vágott. Pankhurstné azonnal a rendőrök elé vitték, aki kétszáznegyven korona pénzbírságra ítélte. A büntetés azért olyan kicsiny, mert a rendőrök csak jelentéktelenül sebesültek meg.

— Leégett malom. Ma reggel fél három órakor Németszentpéteren kigyulladt Palmer Zakariás hengermalma. Miután a községben tüzoltók nincsenek, a falu népe látott a tűzoltásához, ami azonban nem sikerült. Mindössze két waggon lisztet mentettek meg és az egész kár így körülbelül hetvenezer korona, ami biztosítás révén megtérül. A tűz oka eddig ismeretlen.

— Halálozás. Klein Gerson életének 66-ik évében meghalt. Az elhunyt felesége, gyermekei és nagy rokonság gyászolja. Temetése ma délután 3 órakor volt az Asztalos Sándor utca 8. számú házból.

— Anya és gyermeke együtt a halálba. Bécsből jelentik: Tegnap az esti órákban a Práterben részleteiben még ki nem derített családi drámát fedezték föl. Fél hét óra felé a járókelők a főt közelében egy huszonöt év körül levő jól öltözött nőt találtak, aki már alig lélekzett. Mellette feküdt holtan egy négy éves leánya. A nő minden valószínűség szerint ciánkálival megölte gyermekét, aztán ő maga is ivott a méregből. Kiletükét még nem lehetett megállapítani. A holttesteket a boncoló intézetbe vitték.

— Csaló bukmékerek. Hamburgból jelentik: A franciaországi löversenyen játsszók nagy része jelentékeny kárt szenvedett. A bukmékerek egy jelentéktelen lovat a listába autsidernek állítottak be. A lóra óriási összegbe menő fogadások történtek, sok helyütt 191:10 arányban. Csupán egy bukmékernél százezer korona összeg erejéig fogadtak. A ló be is jött elsőnek, azonban a bukmékerek nem tudtak lehet tenni nagy fizetési kötelezettségüknek a fogadók ostroma elől megszöktek a vásártól. Több ellen feljelentést tettek és a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Sztrájkoló főiskolai hallgatók. Bécsből jelentik: Az állatorvosi akadémia növendékei ma sztrájkba léptek, mivel a rektorhoz terjesztett kérelmüket el nem fogadták. A rektor kilátásba helyezte, hogy pénteken megkapják az intézet auláját, hogy ott gyűlést tartsanak a napokban történt zavargások tárgyában. A rektor ezt az ígéretét ma visszavonta. A diákság ezért elhatározta, hogy az akadémia előadásairól távol fog maradni.

— A gyermekgyilkos temetése. Budapestről jelentik: Ma délután temették el a Szvetanay-utcai gyászszobából Wlassics Károlyt, a családirtó tanársegédet és gyermekeit. A temetés óriási részvét mellett folyt le. A ravatalon középen feküdt Wlassics, tőle jobbra Sárika és balra Adél. A temetésen az orvostudományi tanári kar több tagja megjelent élükön Winkler professzorral. A menetben rengeteg egyetemi hallgató vett részt és kísérte a temetőbe. A sírnál Musnyák Károlyné, a gyilkos asszisztens anyósa elájult és csak nagynehezen tudták észmeletre téríteni.

— Meggyilkolt révész. Déváról jelentik: Wagner Ferenc turzói révfelügyelő a múlt héten eltűnt. A múlt hét végén Pozsega aradmegyei faluban egy üres esztrakot vetett a Maros partra, melyről kiderítették, hogy Wagner csolnakja. A csendőrség megállapította, hogy Wagner március másodikán egy idegent szállított át csolnakján a folyó tulsó partjára és azóta nem tért vissza. Nem lehetetlen, hogy a rejtélyes utas megölte és a folyóba dobta a révészt. A nyomozást megindították aziránt, hogy vajon szerencsétlenség, vagy bűntény történt.

— Ellopott titkos jelzések. Londonból jelentik: A Sheernessben veszteglő egyik dreadnoughtról ellopták a titkos jelzések kódexét. A tolvaj, aki okvetlenül a legénység közül való, már régebben követte el tettét, bizonyára idegen kém megbízásából. A lopást csak most vették észre, mert a tolvaj a kódex helyére egy ugyanolyan könyvet tett.

— Áruló lábnymok. Déváról jelentik: Wagner Elek petrilla-zsói bányamérnök szolgáját, Vágó Sándort ma reggel holtan találták. A csendőrség nyomozása kiderítette, hogy Miklós János oltotta ki Vágó életét. Miklós azt hitte, hogy Vágó kitarja őt állásából és azóta ellensége lett. Ma éjjel a mérnök udvarán egy lapos fával agyonütötte ellenfelét. Bűntényére a csendőrség úgy jött rá, hogy csizmáját a Vágó holttestéhez vezető lábnyomba tették és az teljesen beleillett. A gyilkost beismerő vallomása után a csendőrség letartóztatta.

— Eljegyzés. Klein Lajos Pécskáról eljegyezte Keller Valériát (Wien.)

— Gyermekkosci gyári raktár Fischer-főle Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischernél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkosci 20%-al olcsóbbak lettek.

— Legelegánsabb gyermek- és fiu-kosztümök és felöltők Hirsch Antal uriszabó üzletében Arad, Andrassy-tér 22. kaphatók. Olcsó szabott árak. Telefon 677. 1557

— Értesitem a t. c. hölgyközönséget, hogy francia és angol női divat szöveteim nagy választékban már megérkeztek. Legújabb francia és angol divatlapok mütermemben rendelkezésre állanak. Mély tisztulással Varga Kálmán női szabó Deák Ferenc-utca 39. 1121

— Elegáns gummiköpenyek és átmeneti kabátok legjutányosabban beszerezhetők Hirsch Antal uriszabó cégnél Arad, Andrassy-tér 22. sz. alatt. 1557

— Olcsóbb lett a kávé az Atlantika kávé-és tea-behozatalnál Arad, Andrassy-tér 20. 1339

— Gyermek kosci, tolókosci, gyermekszékek, legolcsóbban Hegedüs cégnél. 1321

TÖRVÉNYKEZÉS.

Vádirat Mladin Miklós ellen.

(Gyilkosság kísérlete Hámory László ellen.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 12.

Az aradi törvényszék vizsgálóbírája a napokban fejezte be a vizsgálatot Hámory László képviselő merénylete: Mladin Miklós kürtösi vendéglős ellen és áttette az iratokat Szokolay Lajos kir. ügyészhez, aki ma készítette el a merénylet ellen a vádiratot.

Az ügyész gyilkosság kísérletével vádolja Mladint. A tanúk vallomásaival ugyanis Szokolay igazolva látja a következő tényeket: Mladin heteken keresztül leselkedett Hámoryra és december 29-én a kürtösi községében is elbujva várta a képviselőt, akire lesből lőtt. A gyilkosság kritériuma, a szándékosság, az ügyész szerint bebizonyult, habár Mladin tagadja is ezt.

Mladint azt vallotta a vizsgálat során, hogy nem akarta megölni a képviselőt s csak elkeseredésében fogott fegyvert ijesztő szándékkal. Egyébként pedig olyan izgatott volt, hogy azt se tudta: mit cselekszik. Mivel az orvosszakértők Mladint teljesen épelműjének találták, aki akaratával szabadon rendelkezik, az ügyesség nem vette figyelembe a merénylet eme védekezését.

Az érdekes bűnügy esküdtzéki tárgyalása áprilisban lesz. Hámory még mindig a tenger mellett tartózkodik és valószínűleg csak a tárgyalásokra jön haza.

§ Hogyan lehet villamos áramot lopni?

A tulajdon szentségét nem valami nagyon tisztelik manapság, mert különben nem érkeznének naponta csoportjával a feljelentések a rendőrséghez, járásbíróshoz, törvényszékhez. Bizonyos tekintetben valóságos zsenialitást fejtenek ki azok, akik „ingyen” akarnak valamire jutni. A kuriozumok krónikájában feljegyezték már, hogy eltűnt például Budapesten egy egész utca kövezete, lába kelt már egy egész emeletes háznak is, de arra még alig volt példa, hogy valaki — villamos áramot tulajdonított volna el. Ma az aradi járásbírósnál pedig e miatt tett feljelentést az Aradi villamosági részvénytársaság. Néhány hét előtt a társaság emberei a villamos órákat vizsgálni jártak a városban. Körutjukon elérkeztek S. G. üzletvezető lakására is s amidőn az órát vizsgálták, meglepetéssel tapasztalták, hogy egyes körték továbbra is égnek, holott ha az órát kikapcsolják, az áramösszeköttetés megszakad. Csodára egy percig sem gondoltak a szakemberek, hanem mindjárt valami csalafintaságra s tényleg meg is állapították, hogy az üzletvezető lakásán 6 darab ötven gyertyafényű és három darab 16 gyertyafényű lámpát az óra megkerülésével egyenesen a fővezetékbe kapcsolnak. Miután ezáltal a részvénytársaságot károsították meg, az ma feljelentette az üzletvezetőt, aki ellen lopás vétsége miatt indult meg az eljárás a járásbíróshoz.

§ Exhumálnak egy megmérgezett asszonyt. Két év előtt Agrison hirtelen elhunyt Felföldi Ágnes parasztaasszony. Az orvos agyszélhűdést konstataált s így a temetés minden akadály nélkül végbement. A napokban azonban lakodalom volt Agrison Kiss Sándor gardánál, ahol a talpalávalót Máthé Sándor cigány húzta. Máthé a lakodalmon berugott, izgágán kezdett viselkedni, végül is kidobták. A cigány e művelet közben keserűen jegyezte meg:

— Bezzeg, amikor Ágnes nénit eltették láb alól, akkor jó voltam!

Az érzékeny cigány megjegyzése a csendőrség fülébe jutott, amely jelentést tett az aradi ügyészségnek. Az ügyészség most szigorú nyomozást indított s Felföldi Ágnes hulláját legközelebb exhumálni fogják.

§ Pörösködés egy kilincser. H. József aradi ügynök fél év előtt S. Vilmos háztulajdonos lakásába költözött. Néhány nap múlva konstataálta, hogy egy toló-kilincs (rigli) hiányzik egyik ajtóról. A házmester azt állította, hogy a riglit a volt lakó vitte el, erre H. levelet írt S.-nek s felszólította, hogy a tolózárat huszonnégy órán belül adja vissza, mert különben „idegen ingó eltulajdonításáért” fogja feljelenteni s bepörli kártérítésért a fél ajtószárny értéké erejéig. Ebben a fülemüle-pörben ma volt a tárgyalás Zih járásbíró előtt, ahol a felek kibékültek egymással.

TARKASÁGOK.

(A dadogó óra.) Egy aradi bohém a napokban kirugott a hámból. Késő éjszaka volt már, amikor koválygó fővel, a pezsgőtől ingatag lábhoz beállított lakásába. Hosszu fáradozás után megbarkozott a kapu, a lakásajtó kulcslyukának fölfedésével és az elegánsan butorozott hónapos szobába, melyet egyik kollégájával közösen bérelt, épen abban a percben nyitott be, amikor a fél óra ütni kezdett. A bohém komoran és rosszszinű zavarba uszkáló agygyal számolta az óra ütéseit:

— Egy-egy-egy-egy-egy . . .

Amikor az ötödik ütés elhangzott, a bohém kétségbeesve kiáltott az ágyban mozgolódó lakótársára:

— Te, barátom, halatlan, ez az óra — dadog: ötször üti az egyet!

(A haj.) A filharmonikusok hangversenyén ma este ott volt tout Arad. A hangversenyre készülő családok egyikében a ház urnője elkésett a toalettéjével és lázas sietséggel öltözködött. A férj tükön állt és minden másodpercben beszólt az ajtón:

— Még sem készültél el?

— Mindjárt drágám, csak a frizurámat hozom rendbe! Mari hamar keresse meg a fejdíszemet.

— Igen nagysága — buzgólkodott Mari a rendetlenség kellős közepén. — A fejdísz már megvan, csak még a nagysága haját — nem találom.

(Nyereség.) Házimulatság készült egy aradi családnál. A meghívandó vendégek névsorát vizsgálja felül a ház urnője és megdöbbenve mutat az egyik névre:

— Te ezeket is meghivod? Hiszen akkor nem győzők elegendet készíteni vacsorára: ezek egymaguk husz ember helyett szoktak enni. Elfelejtetted, hogy már a múlt évben sem hívtuk meg ezért őket?

— Jó, jó, az tavaly volt. — Most tiszta hiszen, ha meghívjuk őket: az asszonynak fáj a foga, a férje pedig mandulagyuladást kapott: egyik sem tud enni!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Az aradi bikavásár. Március 12-én tartotta az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület XIII. tenyészbika vásárját, mely — dacára a kedvezőtlen, esős időjárásnak — ismét szép eredménnyel végződött. Fel lett hajtva a vásárra 147 darab simentháli és berni, 2 darab pinzgauji és 21 darab magyar fajta, vagyis összesen 170 darab bika, melyek közül eladott 96 darab, több mint 70.000 korona értékben. A felhajtott tenyészanyag minőségéről a jelen volt szakemberek általában véve nagyon elismerően nyilatkoztak, ami szarvasmarha tenyésztésünk fejlődésének határozott bizonyítékát képezi.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Hétfői záróárak.

Budapest, március 12.

Készárú.

Amerika egy féllel magasabb. Kínálat, vétel cedy gyenge. 12 ezer mm változatlan.

Határidő.

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza 1914. áprilisra	12.54—12.55	12.53—12.54
Buza 1914. májusra	12.49—12.50	12.48—12.47
Buza 1914. októberre	11.33—11.34	11.31—11.32
Rozs 1914. áprilisra	9.28—9.54	9.51—9.52
Rozs 1914. októberre	8.72—8.73	8.70—8.71
Tengeri 1914. májusra	6.81—6.82	6.79—6.80
Zab 1914. áprilisra	7.89—7.70	7.69—7.70
Zab 1914. októberre	7.78—7.74	7.72—7.73

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (március 12.)

Osztrák hitel	—	—	—	—	838.50
Magyar hitel	—	—	—	—	845.50
4% koronajáradék	—	—	—	—	62.25
Osztrák-magyar államvasút	—	—	—	—	725.—
Jelszóbank	—	—	—	—	444.50
Lezámitolóbank	—	—	—	—	521.—
Hazai Bank	—	—	—	—	393.—
Magyar Bank	—	—	—	—	532.50
Kereskedelmi Bank	—	—	—	—	3884.—
Rimamurányi	—	—	—	—	665.25
Balgótarjáni	—	—	—	—	725.—
Kőszegi Vasút	—	—	—	—	628.50
Városi Villamos	—	—	—	—	832.50

Bécsi értéktőzsde (március 12.)

Osztrák hitel	—	—	—	—	637.75
Magyar hitel	—	—	—	—	842.50
Osztrák-magyar államv.	—	—	—	—	711.75
Déli vasút	—	—	—	—	103.75

A Temesvári Lloydársulat terményesarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. márc. 12. Buza 75 kilogrammos 24.10—24.20, 76 kilogrammos 24.30—24.40, 77 kilogrammos 24.50—24.60, 78 kilogrammos 24.70—24.80. Rozs (prima) 16.70—16.90, (közép) 16.30—16.40, Árpa (sertőző) —, (takarmány) 13.90—13.40, Zab (prima) 14.60—14.10, (közép) 12.40—12.50, Tengeri régi (magyar) —, új 12.40—12.50, (román) régi 13.50—13.60, új 10.30—10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 4.60—4.80, (rózsás) 7.00—7.50.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1914. évi március 13-án:

A) Bérlet

A) Bérlet

Szerkesztő ur.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: T. István Bernárd és Alfréd Áthás. Fordította: Heltay Jenő. Rendező: Deli Lajos.

SZEMÉLYEK:

Lucien Deli Lajos. St. Amou br. Dr. Kesztler.
Bejun Várnai Jenő. Mladelín Komjáthy M.
Honore Flache Győző A. Tremoussine Patáky V.

Kezdete este 1/8 órákor.

NYILTTÉR.

György

Menyhért és Társa

Női

Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér

8. szám. (A Minorita templom bejáratával szemben.)

Legújabb tavaszi újdonságaink u. m.:

Angol felöltők

Divat köpenyek

Selyem és brochee köpenyek

Angol kostumeok

Leány kostumeok

Divat aljak

Blouseok és Pongyolák

teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisztek bevásárlási r. t. szerződéses szállítója. :- :-

Üzlet átvétel.

Mihez tartás végett tudatom az esetleg érdekelt cégeket, hogy a Szapáry ligeten levő Csirák Gyula féle fűszerüzletet átvettem s azt tovább vezetni fogom saját nevem alatt, miért is kérem az ő nála kin levő követeléseit f. hó 15-ig velem közölni mert ellenkező esetben semmi nemű felelőseget ezért nem vállalok.

Teljes tisztelettel

1676

GreCsner Jenő.

Ügyvédi irodák
b. figyelmébe.

A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az

Aradi nyomdarezsvénytársaság könyvnyomdájában.

6—1914. alapít. b. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néhal Weitzer János aradvárosi jótékony és közcélú alapítványról alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminister ur által 96383—1912 szám alatt jóváhagyott alapító levél 3 §. A) csoport 4) pontja alatt fiatal magukat önállósítani szándékozó ipari segédmunkások a szükség szerinti számokkal, nyersanyagokkal és készpénzzel való segélyezésére felvett 3000 (háromezer) koronából kiosztandó segélyeknek elnyerése iránt nyilvános pályázatot írunk ki.

Ezen összegből adandó segélyek elnyeréséért pályázhatnak szegénysorsú fiatal ipari segédmunkások, kik magukat önállósítani szándékoznak s Aradon fognak önálló ipart üzni.

A pályázati kérvények f. évi április hó 15- (tizenöt)-ig városunk polgármesteréhez, mint a Weitzer János jótékony alapítvány bizottság elnökéhez adandók be.

Kérvényezők tartoznak igazolni:

a) hogy vagyontalanok,
b) hogy aradi születésűek, vagy aradi illetőségűek s

c) kötelesek szültségi és

d) erkölcsi bizonyítványt bemutatni.

A segély csakis az önállósításra alkalmas pályázatóknak fog adományoztatni.

A segély adományozásnál aradi születésűek elsőbbségben részesülnek a nem aradi születésűekkel szemben.

A 1909/462—1912 kgy. határozattal megalkotott Weitzer János jótékony és közcélú alapítványi bizottságnak 1914. évi február hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Angel

alapítványi bizottsági jegyző.

Sirolin "Roche" enyhülés és gyógyulás hoz fűdőbaj
köhögés-huruf-influenza és aszfmánál

Eredeti csomagolás 4-K-ért minden gyógyszertárban kapható.

42—1914. végrh. sz.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajló az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében érénél közhírré teszi hogy a temesvári kir. járásbírósnak 1913. évi P. v. L. 681/1 számú végzése következtében a Kir. kincstár javára 565 K. 20 fillér s jár. erejéig 1914. évi január hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 865 koronára becsült következő ingóságok n. m. lovak, tehén, borjú, sertések és kukorica nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésen az ujaradi kir. járásbírósig 1914. évi V. 18/2

számu végzése folyán 565 kor 20 fill. tökékövetelés és eddig összesen 13 korona 87 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Angyalkuton adós lakásán leendő megtartására 1914. évi március hó 14-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Ujarad, 1914. évi március hó 2 napján.

Gémesi Béla
kir. bír. végrehajló.

1676

Megérkeztek

a legújabb női model, tagai, lószőr és szalmakalapok. Elvállalok speciális női kalap átvarrásokat és festéseket minden divatszínben a legújabb model után és Panama kalapok vegyi tisztítását is.

Férfi kemény-, puha- és gyermek-kalapok nagy választékban, olcsóbbak, mint bárhol.

Első aradi villanyerőre berendezett Posztó és Szalmakalap gyártás nagyban és kicsinyben.

Bittenbinder ¹⁴⁰¹ Konrád

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

A legkedveltebb arcápoló szerek

Rozsnyay Szerail arckenőcse és
Rozsnyay Szerail krémje ::

A legszebb asszonyok és leányok használják

Szeplőt, mitessert, májfoltot és egyéb bőrtisztatlanságot rövid időn eltüntet. De mint bőr ápolószer felülmúlhatatlan, különösen tavasszal, mikor az arcot az időjárás ellen meg kell védeni. 1845

Nagy tégely 1 kor. 40 fill., kis tégely 70 fillér.
1 tégely krémel 1 kor. Hozzá való szappan 70 fill.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Mindenkinek saját érdeke,

hogy mielőtt sodronyszövet kerítésfonat, szitaáru és acélsodronyágybetét szükségletet bárhol is beszerezné, kérjen árajánlatot az egyedüli drótmunka készítőktől:

FISCHER TESTVÉREK

sodronyszövet, kerítésfonat gyárából
Arad, József főherceg-ut 8. sz.
(az evang. templommal szemben)

és meg fog győződni, hogy a legjobb minőségű saját gyártelepen készült fonatokat a legolcsóbb árért lehet beszerezni. Gyártelep Kossuth utca 45. szám. 1241

557. TELEFON 557.

4803—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi minster 5555—VI—2—1914. szám alatt kiadott és az érdeklődők által hivatalos órák alatt hivatalomnál megtekinthető körrendelet és útmutatások alapján meghagyom a mező és kert gazdasággal bíró lakosoknak, hogy a hernyó, vértelű, daárs, cserebogár, lisztes répa barkó, nagy hamvas vincellér bogár és a netán mutatkozó marakkói sáskát alaposan irtás. Ezen rovarok, azoknak tojásai lepkei és fészkel irtása addig folytatandó míg teljesen ki nem pusztítottak.

Figyelemtetem az érdekelteket, hogy a ki a fentebb elősorolt irtásokat f. évi március hó végéig elmulasztja, úgy az irtás annak költségére minden további értesítés nélkül hatóságilag lesz folyamatba téve és ezenkívül az 1894. évi XII. t. cz. 95 § k) pontja alapján 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1914. évi március hó 10.
Green Nándor s. k.
főkapitány.

124—1914. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részére 1914—1915-iki évadban szükséges mintegy 8000 m³ tüzfának szállítása iránt árlejtést tűzünk ki és a zárt ajánlatok beadása határidőül 1914 évi március hó 16-ának d. a. 10 óráját jelöljük meg.

Szállítandó lesz mintegy 4000 m³ cser-és 4000 m³ bükk hasább fa. Ajánlat tehető azonban tölgysfa kivételvel más minőségű fára is a vállalkozási ár ür köbméterenkint jelölendő meg.

A szállítás 1914. évi július hó végéig eszközöndő.

A fa aradváros területén a gazdasági szék által kijelölendő helyen lesz átvéve, és oly képen rakandó, hogy minden 20 fm. után lesz csak egy kereszt-rakás elhelyezhető.

A szállítás egyéb feltételeit az árlejtési feltételek határozzák, melyeket a hivatalos órákon belül a gazd. tanácsnoknál bármikor megtekinthetők.

Ajánlattevő által a szállítási költség összeg 5% a bánatpénzül leteendő.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914. évi március hó 2-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Czitrom Adolf

kizárólag vízvezeték és csatornázási szakiparos, épület és díszmű bádogos, konyhai berendezések üzletét

Asztalos Sándor-utcába

helyeate át. Kérem megrendelőim további szives pártfogását. 1871
Telefon 1025.

Eladó

nyitott üzleti berendezés, nyitott fiókos pultasztalok, cégtáblák, íróasztalok, kavicsrosták, új 8/8 es gázcsovek, egy kutyaház, egy kirakat, egy Edison-fonograf, egy szép faragott masszív hálószoba butor, karnisok és bordóplüss egyterítők. 1849

Német J.

festékkereskedőnél
Lázár Vilmos-utca.

Méltóságos Báró Bohus Lajos ur bérpalotájában

f. é. május hó 1-től, esetleg azonnal bérbe adatik egy három szobás lakás, egy üzlethelyiség és egy műterem festészet vagy fényképészet céljaira. Értekezhetni a fölirított házigondnokkal: 1683

BÓDY BÓDOG

Halló! Halló!

Uj mészárszék!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Arad, József főherceg-ut 7. főszámla mellett egy a mai kor igényeinek megfelelő

növendék-marhahus üzletet nyitottam, ahol is állandóan árusítom a legjobb minőségű növendék-husokat.

Araim a következők:

LEVESHUSOK:

Farkó kg. ... K. 1.86
 Ilatsin kg. ... K. 1.86
 Lapocka kg. ... K. 1.86
 Tarja ... K. 1.86

PECSENYEHUSOK:

Felsár kg. ... K. 1.52
 Fehérpecsenye kg. ... K. 1.52
 Rostélyos kg. ... K. 1.40
 Gulyás hus kg. ... K. 1.20

Szíves pártfogást kér kitűnő tisztelettel

Farkas János mészáros és hentes.
 Telefon 739. 1173

**Az Ingatlanforgalmi és
 Parcellázóbank r. t**

Arad, Petőfi-u. 1.

Telefon 861.

áruba bocsátja az Arad város határában lévő

Prohászka dűlőbeli

200 kás holdas ingatl. nát egészben, vagy tetszés szerinti parcellákban olcsó kölcsön és méltányos feltételekkel V-1148

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe: villamos világítási berendezéseket villamos csengő- és telefon berendezéseket a minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villamos csillárokat, villamos főszedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkek. 481

3-1914. m. g. b.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a lovak és szarvasok tulajdonosa folyó évi május 1-ig kötelesek bejelenteni, hogy hány darab jószágot akarnak folyó évben a legelőkre kibocsátani.

A kik a Belvárosban, Sarkad és Újvárosban, Erzsébetvárosban, Sága és Polturában laknak; a kamarási hivatalban, a kik Gáiban és a tanyákon laknak; a gályai alkapitányi hivatalban kell a bejelentést eszközölniük.

A legeltetési díjak a bejelentés alkalmával előre befizetendők.

Arad, 1914. március 2.

A mezőgazdasági bizottság.

Legelőcsőbb, legjobb bevásárlási forrás

**háztartási
 szükségletek fedezésére.**

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek

Illatszerek

Hőlgyporok

Kölni vizek

Fogporok

Fog-krémek

Fogpaszták

Fogkefék

Szájvizek

Szappanok

Hajvizek

Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aardon.

**Jó anyák, gondos
 szülők**

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű,

Csukamájolajat

mindig friss: Hajós-féle

adnak. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

**Fagydaganatok
 FRIGIN.**

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a. Ára ecsettel és utasítással 70 fillér.

Depillor-szörvesztő.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható.

Ára utasítással 1 korona.

Kötszerek, gummicikkek, és sebészeti eszközök legelőcsőbb és legjobb beszerzési forrása. Az összes létező és friss gyermektápszerek nagy raktára.

BOXLET sterilizáló apparatus és annak egyes alkotórészei külön is állandóan kaphatók.

Penti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

Hajós Árpád

gyógyszertára ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

741

(Megyeháza) szemben.)

Pálincás Lajos és Társa

(Diamant Ferenc utóda.)

műszerészek

Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Ajánlunk villamos világítási, villamos csengő és telefon berendezéseket, villamos motor szerelését és javításokat legpontosabban és legjutányosabban végzünk.

Raktáron tartunk: Villamos csillárokat, főző-dényeket, vasalókat, Wolfram-lámpákat és mindennemű villamos cikkek. 1301

Telefon 595.

Koksz

Kőszén

Fa aprítva

Fa alágyujtó

legjutányosabban kapható házhoz szállítva 1356

Weisz Dávid

cégnél

Arad, Kossuth utca 62. sz.

TELEFON szám 86.

UJ!

m. kir. szabadalom

PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kutszivattyuk képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetnek, a fagy-csapon alkalmazott szivattyuk mindig friss, tiszta levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszálló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert ezeknek visznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.

Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítője

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanonc felvétetik.) Permetező javítások elfogadtnak.

Apró hirdetések.

Az Aradi Közlöny részére hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban József főherceg-ut 22. (Bajárat a Kossuth-szoborral szemben) Továbbá

BUDAPESTEN:

Blockner I. IV., Semmelweis-u. 4. sz.
Györi és Nagy VII., Erzsébet-körút 8. sz.
Jaulus és Tarsa V., Dorottya-u. 11. sz.
Mosse Rudolf VI., Andrássy-ut 2. sz.
Tenczer Gyula IV., Szervita-tér 8. sz.
Schwartz József VI., Andrássy-ut 7. sz.
Hegyi Lajos VII., Király-u. 67. sz.
Eckstein Bernát VII., Erzsébet-körút 38.
Mezei Antal IV., Eskü-ut 5. sz.

NAGYVÁRADON:

Hegedüs Hirlapiroda Rákóczi-ut 5.

TEMESVÁR—BELVÁROSBAN:

Engel Jenő hirdetőiroda vállalata Jenő herceg-utca.

BÉCSBEN:

senstein & Vogler I. Neuer-Markt No. 8.
Duckes Nachf. I., Wollzeile No. 9.
dolf Mosse I., Sellenstrasse No. 2.
duard Braun Rothenurmstr No. 9.
Heinrich Schalek I., Wollzeile 11.
Bock & Herzfeld I., Adlergasse No. 8.

BERLINBEN:

Dr. Jr. F. C. Ilmenreich Berlin-Vilmersdorf, Holsteinische Str. 82

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

„Magányostól”

levél ment a f. postára. 1692

„Unalmas”

jelzett helyen (március 15-én) találkozhatunk este 6 órakor. 1688

ALKALMAZÁST NYER.

Rozsnyai-gyógyszertárban

ügyes munkásleányok azonnal felvételnek. 1689

Keresek

azonnali belépésre, ügyes szorgalmas masamód-leányt ki a díszítésben és alakításokban is jártas. Ajánlatok fizetési feltételekkel. Cím: Altmann Józsa. Tenke. Bihar megye. 1674

Fiatalabb

házvezetőnőt szerény igény mellett alkalmazni gyermektelen házaspár. Cím a kiadóban. 1693

ALKALMAZÁST KERES.

Vizsgázott gépész

gőzmalom, fűrészgár és mező gazdaságban jártas, állandó alkalmazást keres. Cím: Podjebrád Károly Arad, Kapa utca 45. 1500

Egy ügyes

leány magányos urinőhöz bejárónőnek ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 1635

ÜZLETEK.

Üzletház

nagy községnen (Aradhoz közel) korától: italmérési joggal, tőz dével előnyös feltételek mellett eladó vagy bérbeadó. Szücs F. Vilmosnál Karolina-utca 8. 1700

Egy

élénk forgalmu kóser vendéglő családi okokból azonnalra is eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1644

Jóforgalmu

korcsma és üzlethelyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

LAKÁST KERESNEK.

Modern

5 vagy 6 szobás lakás kerestetik május vagy augusztus 1-re. Címek a kiadóhivatalba leadandók 1701

A város közepén

csöndes, tiszta hónapos szobát keresek ur családnál. „Tiszta” jellegre ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 1702

KIADÓ LAKÁS.

Batthyányi-u. 23. sz.

alatt egy emeleti 4 szobás tiszta lakás azonnal kiadó. 1590

Batthyány-utca 29. sz.

bérlésben több 8 szobás utcai, három és két szobás udvari modern lakások, május hó 1-től kiadók. 1686

Az Andrássy-téren

az első emeleten, a főtér kellő közepén, egy utcai lakás azonnalra, vagy május hó 1-re kiadó Bővebbet a kiadóhivatalban.

Demeter-utca 107/a. számu

magánház, négy szoba mellékhelyiségekkel, nagy szőlőskert, azonnal, esetleg 1. é. május hó 1-ére kiadó. Évi bér 720 korona. 1648

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Fedeleles hintó

és két homokfutó, 8 jégsekrény, 2 masszív háló és 1 modern paliszander ebédlő ju anyosan eladók. R. Jth. Izidor butorkereskedőnél. Asztalos Sándor-utca. 1697

Házi nyul

valódi orosz prém kapható, Vas Zoltánnál, Ujarad Rákóczi ut 98. 1577

Egy

8 lóerejű „Máv.” Cséplőgarnitúra eladó. Bővebbet ifj. Kliss Mihály Vesselényi-u. 45. Értekezni lehet vasárnap délután. 1695

Cséplőgép.

Egy alig használt kétéves Nicholson-féle 8 as magánjáró kazán, kedvező részletfizetés mellett is eladó. Bővebbet Burza Testvéreknel Arad, Boros Beni tér 1. 1115

Tavaszi divatalbumok

500 legújabb párisi színes divatképpel 1 K. 20, nagyobb 800 modellel 2 K. 40-ért kapható „Minerva” könyvkereskedésben Knie-szer J. és Tsnál Dobó-utca 1. sz. 1151

Eladó

háló és ebédlő teljes berendezés, zongora és más butor darabok. Cím meg tudható Iványi Menyhért cipőüzletében, Forray u. 1487

KÜLÖNFÉLE.

Ügyes kártyos

ajánkozik mindennemű e szakba vágó munkák gyors és pontos elkészítésére, saját műhelyében és kívánatra házaknál is legolcsóbb ár mellett. Vidékre ár felemelést nélkül Stáhl M. Határ-u 17 sz. Stoll Béla lakatossal szemben 1897

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regenerator, ezen készítménytől minden ősz haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes Gyógyszertár, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

Csak urakat

érdekelhet hogy, megszűnt a fertőzés veszélye, mióta a Philantrop forgalomba került. Ára 1 korona 80 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszer-tára a Szent-Istvánhoz Arad, Batthyány utca. Összes készítményeink G. Földes Kelemen gyógyszer-tárában is kaphatók 5189

A legújabb

párisi és londoni divatszövegekből legszebb szabásu tavaszi felöltők és öltönyök rendelhetők

Schäffer Henrik

elsőrendű uriszabászati műteremben. Telefon 208. sz.

6153—1914

HIRDETMÉNY.

Közölni tesszük, hogy azon 14—16 éves ifjak, kik mint hajósuhancok a cs. és kir. haditegerészet altiszti iskolába óhajtanak belépni, a belépés feltételeiről az aradvárosi katonai ügyi osztálynál nyerhetnek felvilágosítást.

A Városi Tanács.

Nem az éhség a legjobb szakács, hanem a tapasztalat.

A mások tapasztalatait szerencsésen értékesíteni, ez az okos fej utíka. A háziasszonyok, szakácsmesterek, szakácsnők milliói egyetértéssel a dr. Oetker-féle praeparátumok dícsáratában: az évek hosszú során szerzett tapasztalat megantotta őket a dr. Oetker-féle sütőport, vaniliacukrot, puddingport, gusztint, regina-zsoltint és befőtport értékelni a fatal és okos háziasszonyok megalapoztak háziasszonyi hirtünyeket a főzési segédeszközök állandó, ügyes használatával. Tiszta konyhapolecekon állandóan készíteniben tartják a csinos Oetker csomagokat és az Oetker-féle szakácskönyvet: a sohasem jönnek zavarba, ha éppen ebéd előtt kopogtat egy kedves vendég hóféhér laboratóriumok ajtaján, amiben alumínium, tiszta nikkel, vagy porcellán retortákban ambróziát nektárt készítenek szeretett férjük számára. 1618

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám **816**

2381
Szolgálat: reggel fél 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

Legolcsóbb fabeszerezési forrás

a „Hunyadi”

Motorfűrész Vállalat

Kossuth-utca 9. alatt. Telefon 658.

hol állandóan elsőrendű száraz és aprított fa kapható azonnali hazaszállítással ólomzáros zsákokban **100 kilónként 3 vágásu 2 K 80 fillérré és 4 vágásu 3 kor** Ugyancsak elvállalunk saját motorgépeinkkel meghívásra leggyorsabb kiszolgálással **fafelfűrészelést és befúvarozást** vasutttól legolcsóbb árban. **Üzletünk: szolid és figyelmes kiszolgálás.**

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű dus gyökerezetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat.

sima, valamint gyökeres ripariaportalis szőlővesszőket ajánl elsőrendű minőségben bármily mennyiségben 6417

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, Arad
Bővebb felvilágosítással szolgál
Deák Ferenc-utca 3. sz.
Telefon: 229.

Értesítés! Noszkay Károly Arad

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI SZABÓ SÁGI

Andrássy-tér 17. szám. (Reinhart-ház.)

Uj divatszalon!

Női divat és konfekció műterem!

